

ZAKON O IZVRŠENJU KAZNI ZATVORA, NOVČANE KAZNE I MJERA BEZBJEDNOSTI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se izvršenje kazne zatvora, kazne zatvor od 40 godina, novčane kazne i mjera bezbjednosti, prava i obaveze zatvorenika, kao i druga pitanja od značaja za izvršenje ovih krivičnih sankcija.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na izvršenje kazne zatvora i novčane kazne izrečenih u prekršajnom postupku, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Izvršenje stranih sudskih odluka

Član 2

Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na izvršenje stranih sudskih odluka u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Svrha izvršenja

Član 3

Izvršenje sankcija iz člana 1 ovog zakona ima za cilj resocijalizaciju i reintegraciju osuđenog u društvo.

Načelo humanosti

Član 4

Krivične sankcije iz člana 1 stav 1 ovog zakona izvršavaju se na način kojim se jemči humano postupanje i poštovanje ljudskog dostojanstva svakog pojedinca.

Osuđeni se ne smije podvrgavati bilo kakvom obliku mučenja, zlostavljanja ili ponižavanja, kao i zdravstvenim i naučnim eksperimentima.

Zabrana diskriminacije

Član 5

Zabranjena je diskriminacija osuđenog kome je izrečena sankcija iz člana 1 ovog zakona, po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti, društvenog ili etničkog porijekla, veze sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosne dobi, imovnog stanja, bračnog ili porodičnog stanja, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim sličnim svojstvima.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu

podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. IZVRŠENJE KAZNI ZATVORA U ZAVODU

1. Način izvršenja

Prava zatvorenika

Član 7

Zatvorenik ima pravo na zaštitu prava utvrđenih Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i ovim zakonom.

Zatvorenik je osuđeni koji je započeo izdržavanje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina.

Zatvorenik ima pravo na sudsku kontrolu akata koji se odnose na njegova prava i obaveze u skladu sa ovim zakonom.

Uslovi života u zatvoru treba da budu što približniji opštim uslovima života.

Ograničenje prava zatvorenika

Član 8

Zatvoreniku mogu biti ograničena određena prava u mjeri koja odgovara prirodi i sadržini izrečene krivične sankcije i na način kojim se obezbjeđuje poštovanje njegove ličnosti i dostojanstva.

U toku izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, prava zatvorenika na fizički integritet, slobodu, tajnost pošte i telekomunikacija mogu biti ograničena samo u mjeri koja odgovara prirodi i sadržini ovih kazni, u skladu sa ovim zakonom.

Pravo zatvorenika na pritužbu

Član 9

Zatvorenik ima pravo da podnese pritužbu starješini Zavoda radi zaštite prava i interesa tokom izdržavanja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina.

Starješina Zavoda dužan je da ispita navode iz pritužbe i donese rješenje u roku od 15 dana od dana prijema pritužbe. Rješenje se dostavlja zatvoreniku bez odlaganja.

Nepismenom zatvoreniku Zavod će omogućiti podnošenje pritužbe u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana zatvorenik ima pravo žalbe organu državne uprave nadležnom za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo), u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

O žalbi iz stava 4 ovog zakona Ministarstvo odlučuje u roku od 15 dana od dana njenog prijema.

Protiv odluke, kao i u slučaju da odluka nije donijeta u roku iz stava 5 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Nadležnost za izvršenje

Član 10

Kazna zatvora i kazna zatvor od 40 godina, izvršavaju se u organizacionim jedinicama organa uprave nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Zavod), osim ako je pravosnažnom odlukom suda određeno da se kazna zatvora izvršava u prostorijama za stanovanje.

U zavisnosti od nivoa bezbjednosti, vrste programa tretmana i reintegracije kao i obima ograničenja sloboda i prava osuđenog, kazne iz stava 1 ovog člana izvršavaju se u organizacionim jedinicama Zavoda (u daljem tekstu: zatvor), u prostorijama zatvorenog, poluotvorenog i otvorenog tipa.

Uslove koje moraju da ispunjavaju prostorije iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Pristupanje izvršenju

Član 11

Kazna zatvora ili kazna zatvor od 40 godina, izvršavaju se nakon što je odluka suda kojom su te kazne izrečene postala pravosnažna i izvršna.

Izuzetno, izvršenje kazne zatvora ili kazna zatvor od 40 godina može započeti i prije pravosnažnosti odluke suda, u slučaju kad je to propisano Zakonikom o krivičnom postupku.

Izvršenje kazne zatvora ili kazna zatvor od 40 godina, može se odložiti u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Upućivanje na izvršenje

Član 12

Na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, osuđenog upućuje osnovni sud na čijem području osuđeni ima prebivalište ili boravište.

Sud iz stava 1 ovog člana, dužan je da radi izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, preduzme potrebne radnje odmah, a najkasnije u roku od tri od dana prijema pravosnažne odluke suda.

Ako je prebivalište ili boravište osuđenog nepoznato, za upućivanje na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, nadležan je osnovni sud koji je donio odluku u prvom stepenu.

Ako je odluku u prvom stepenu donio viši sud, za upućivanje je nadležan osnovni sud u sjedištu višeg suda.

Uputni akt

Član 13

Sud iz člana 12 ovog zakona dužan je da pozove osuđenog radi uručjenja akta za upućivanje na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, (u daljem tekstu: uputni akt).

Prilikom određivanja dana javljanja na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, sud iz stava 1 ovog člana dužan je da osuđenom, radi pripreme ostavi rok od najmanje osam ali ne duže od 15 dana do početka izvršenja kazne zatvora.

Uz uputni akt, sud Zavodu dostavlja prepis presude i izvod iz kaznene evidencije.

Ako osuđeni koji se upućuje na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina ima djecu do navršenih 18 godina života ili se stara o drugim licima, sud iz člana 12 ovog zakona prije upućivanja osuđenog na izvršenje kazne zatvora ili

kazne zatvor od 40 godina o tome obavještava centar za socijalni rad prema prebivalištu ili boravištu osuđenog (u daljem tekstu: centar za socijalni rad).

Naredba za dovođenje i potjernica

Član 14

Ako se uredno pozvani osuđeni dana određenog u uputnom aktu ne javi radi izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, Zavod o tome obavještava sud iz člana 12 ovog zakona, koji izdaje naredbu za prinudno dovođenje a koju dostavlja organu uprave nadležnom za poslove policije (u daljem tekstu: policija) da osuđenog prinudno dovede na izvršenje.

Za osuđenog koji se krije ili se nalazi u bjekstvu, sud iz člana 12 ovog zakona donosi naredbu za izdavanje potjernice, koju dostavlja policiji.

Troškovi prinudnog dovođenja iz stava 1 ovog člana padaju na teret suda, a konačno na teret osuđenog.

Izvršenje kazni zatvora nakon izvršenja mjere bezbjednosti

Član 15

Ukoliko je osuđenom, uz kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina, izrečena mjera bezbjednosti obavezno psihijatrsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi, mjera bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara ili mjera bezbjednosti obavezno liječenje narkomana, osuđeni se upućuje na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina nakon izvršenja ovih mjera.

Odlaganje izvršenja kazni zatvora

Član 16

Osuđenom koji se nalazi na slobodi može se, na njegov zahtjev, odložiti izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina ako:

- 1) je obolio od teže akutne bolesti, a u Zavodu ne postoje uslovi za liječenje ili se nalazi na bolničkom liječenju ili postbolničkom rehabilitacionom tretmanu;
- 2) mu je član uže porodice umro ili je obolio od teže akutne bolesti zbog koje mu je potrebna pomoć i njega drugog lica, a u užoj porodici nema drugih članova koji mogu pružiti potrebnu pomoć ili se ta pomoć ne može pružiti na drugi način;
- 3) je odlaganje potrebno radi izvršenja ili završetka radova izazvanih elementarnom nepogodom ili drugim nesrećnim slučajem, a u užoj porodici nema radno sposobnih članova;
- 4) je odlaganje potrebno zbog završetka njegovog redovnog školovanja ili polaganja ispita;
- 5) je odlaganje potrebno radi završetka započetog posla čijim bi neobavljanjem nastala znatna materijalna šteta;
- 6) su zajedno sa njim, osuđeni na kaznu zatvora njegov supružnik ili drugi članovi uže porodice, ili ako se oni već nalaze na izdržavanju te kazne, a upućivanjem svih ovih lica na izvršenje kazne zatvora bi bilo ugroženo izdržavanje starih, bolesnih ili maloljetnih članova uže porodice;
- 7) je osuđena žena koja ima dijete mlađe od jedne godine života ili je **trudnica**;

Izvršenje kazne zatvora može se odložiti: u slučaju iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana može se odložiti dok bolest, bolničko liječenje ili postbolnički rehabilitacioni

tretman traje, odnosno dva mjeseca nakon smrti člana uže porodce; u slučaju iz stava 1 tač. 3, 4 i 5 najduže dva mjeseca; u slučaju iz stava 1 tačka 6 najduže šest mjeseci, a u slučaju iz stava 1 tač. 7 do navršene jedne godine života djeteta.

U slučaju iz stava 1 tač. 1, 2 i 7 ovog člana, izvršenje kazne zatvora može se odložiti samo na osnovu nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke. Troškovi vještačenja padaju na teret osuđenog.

Članovima uže porodice u smislu ovog zakona smatraju se supružnik, djeca, roditelji, brat, sestra, usvojilac i usvojenik.

Zahtjev za odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina

Član 17

Zahtjev za odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, podnosi se sudu iz člana 12 ovog zakona, u roku od tri dana od dana prijema uputnog akta.

Ako je razlog za odlaganje izvršenja kazne zatvora iz člana 16 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona nastao poslije roka iz stava 1 ovog člana, zahtjev za odlaganje izvršenja kazne zatvora može se podnijeti do dana kad osuđeni treba da se javi radi izvršenja kazne.

O zahtjevu za odlaganje izvršenja kazne zatvora rješenjem odlučuje predsjednik suda iz člana 12 ovog zakona, u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva. Primjerak rješenja dostavlja se Zavodu.

U slučaju da je osuđenom ranije bila izrečena kazna rada u javnom interesu, uslovna osuda, uslovna osuda sa zaštitnim nadzorom ili je bio uslovno otpušten sa izdržavanja kazne zatvora ili je kaznu zatvora izvršavao u prostorijama za stanovanje, prije donošenja odluke o zahtjevu za odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, može se zatražiti mišljenje posebne organizacione jedinice organa državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Jedinica za uslovnu slobodu).

Predsjednik suda iz stava 3 ovog člana, može ukinuti rješenje o odlaganju izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina ako prestanu razlozi zbog kojih je odlaganje odobreno.

Do donošenja rješenja po zahtjevu za odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, zastaće se sa upućivanjem na izvršenje te kazne.

Žalba na rješenje o odlaganju izvršenja

Član 18

Protiv rješenja iz člana 17 stav 3 i 5 ovog zakona, osuđeni može podnijeti žalbu predsjedniku višeg suda, u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

Predsjednik višeg suda je dužan da o žalbi iz stava 1 ovog člana odluči u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

Nakon pravosnažnosti rješenja kojim je odbijen zahtjev za odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, novi zahtjev za odlaganje izvršenja ne odlaže izvršenje tih kazni, osim ako predsjednik suda iz člana 12 ovog zakona ne odluči drukčije.

Odlaganje izvršenja po zahtjevu državnog tužioca

Član 19

Kad državni tužilac zatraži odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, sud iz člana 12 ovog zakona ne poziva osuđenog radi uručjenja

uputnog akta, a ako ga je već pozvao, a rok iz člana 13 stav 2 ovog zakona nije istekao, donijeće se rješenje o odlaganju izvršenja.

U slučaju iz stava 1 ovog člana odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina traje dok državni tužilac ne obavijesti sud iz člana 12 ovog zakona da se može otpočeti sa izvršenjem kazne ili dok ne bude donesena nova odluka suda.

Prijem u zatvor

Član 20

Prilikom javljanja na izvršenje kazne zatvora utvrđuje se identitet i zdravstveno stanje osuđenog.

Osuđeni se identifikuje na osnovu lične karte, pasoša ili druge javne isprave iz koje se može utvrditi identitet, uzimanjem otisaka prstiju i dlana, fotografisanjem, utvrđivanjem spoljnih fizičkih karakteristika i uzimanjem mjera tjelesne težine i visine.

U roku od tri dana od kada osuđeni započne sa izvršenjem kazne zatvora, Zavod je dužan da o tome obavijesti sud iz člana 12 ovog zakona kao i da od centra za socijalni rad zatraži nalaz i mišljenje o socijalno-ekonomskoj situaciji porodice osuđenog.

Matična knjiga i lični dosije

Član 21

Prilikom prijema na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina zatvorenik se upisuje u matičnu knjigu osuđenih lica i za njega se obrazuje lični dosije.

U slučaju premještaja zatvorenika u drugi zatvor, dostavlja se i njegov lični dosije.

Obrada podataka iz matične knjige i ličnog dosijea i drugih podataka o zatvoreniku vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i tajnost podataka.

Bliži sadržaj, način vođenja i čuvanja matične knjige i ličnog dosijea propisuje Ministarstvo.

Pretres i zdravstveni pregled zatvorenika

Član 22

Prilikom prijema na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina vrši se pretres zatvorenika i njegovih ličnih stvari.

Pretres iz stava 1 ovog člana vrši službenik obezbjeđenja istog pola kao zatvorenik.

Ako se prilikom pretresa iz stava 1 ovog člana kod zatvorenika nađu stvari čije držanje i upotreba nijesu dozvoljeni te stvari se oduzimaju i čuvaju u skladu sa aktom kojim se uređuje kućni red u Zavodu (u daljem tekstu: Pravilnik o kućnom redu).

Pravilnik o kućnom redu donosi Ministarstvo.

Zdravstveni pregled zatvorenika obavlja se odmah, a najkasnije u roku od 24 časa po prijemu na izvršenje kazne zatvora.

Pregledom iz stava 5 ovog člana utvrđuje se zdravstveno stanje zatvorenika, kao i postojanje eventualnih povreda, o čemu se sačinjava pisani izvještaj. Primjerak pisanog izvještaja uručuje se zatvoreniku.

Prilikom pregleda iz stava 5 ovog člana otvara se zdravstveni karton zatvorenika.

Ukoliko se prilikom pregleda iz stava 5 ovog člana utvrdi da je zatvorenik mentalno obolio ili pokazuje znake mentalnog poremećaja i poremećaja ponašanja, a u Zavodu nema uslova za njegovo liječenje, zatvorenik se upućuje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Prilikom pretresa i pregleda iz st. 1 i 5 ovog člana, nije dozvoljeno prisustvo drugih zatvorenika.

Obavještavanje porodice

Član 23

Zatvoreniku se, po prijemu na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, omogućava da kontaktira sa članovima uže porodice.

Zatvoreniku koji je stranac, omogućava se da pisanim putem ili putem telefona kontaktira sa diplomatsko konzularnim predstaništvom države porijekla ili države koja štiti njegove interese.

Ukoliko zatvorenik ima djecu do navršениh 18 godina života ili druga lica o kojima se stara, Zavod o tome obavještava centar za socijalni rad.

Obavještavanje zatvorenika sa pravima i obavezama

Član 24

Zatvorenik se obavještava o pravima i obavezama za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, na jeziku koji razumije i uručuje mu se Pravilnik o kućnom redu.

Nepismeno, odnosno gluvo, nijemo ili gluvonijemo lice se o pravima i obavezama iz stava 1 ovog člana obavještava usmeno odnosno preko tumača.

Zatvoreniku se, na njegov zahtjev, omogućava pristup propisima kojima se uređuje izvršenje kazni zatvora.

Smještaj

Član 25

Zatvorenik po pravilu, kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina izdržava zajedno sa drugim zatvorenicima, a odvojeno samo kad to zahtijeva njegovo zdravstveno stanje ili kad je to propisano ovim zakonom.

U slučaju zajedničkog smještaja zatvorenika, broj zatvorenika u jednoj prostoriji ne smije biti veći od pet.

Zatvorenici i zatvorenice kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina izdržavaju odvojeno. Trudnice i porodilje smještaju se odvojeno od drugih zatvorenika.

Zatvorenici koji prvi put izdržavaju kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina, po mogućnosti, tu kaznu izdržavaju odvojeno od zatvorenika koji su i ranije izdržavali kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina.

Prilikom smještaja zatvorenika uzimaju se u obzir sljedeće okolnosti: starost zatvorenika, dužina kazne zatvora, ranija osuđivanost, fizičko i mentalno zdravlje, zahtjevi za posebnim tretmanom, prebivalište, odnosno boravište uže porodice, njegova bezbjednost i bezbjednost drugih zatvorenika kao i druge okolnosti od značaja za resocijalizaciju i reintegraciju u društvo.

Ispitivanje ličnosti zatvorenika

Član 26

Po prijemu na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina vrše se kriminološka, medicinska, psihološka, sociološka i druga ispitivanja ličnosti zatvorenika.

Ispitivanjem ličnosti zatvorenika utvrđuju se činjenice koje su od značaja za izradu programa tretmana i reintegracije zatvorenika.

Ispitivanja iz stava 1 ovog člana mogu trajati najduže 30 dana.

Program tretmana i reintegracije zatvorenika

Član 27

Na osnovu ispitivanja iz člana 26 ovog zakona i nalaza i mišljenja iz člana 20 ovog zakona, a radi razvijanja individualnog osjećaja odgovornosti kod zatvorenika i podsticanja samoinicijative za reintegraciju u društvo, izrađuje se program tretmana i reintegracije zatvorenika.

Program iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) razvrstavanje u klasifikacionu grupu;
- 2) razvrstavanje u kolektiv;
- 3) radno angažovanje;
- 4) stručne obuke i obrazovanje;
- 5) učešće u kulturnim i sportskim aktivnostima;
- 6) posebne mjere predostrožnosti;
- 7) pogodnosti tokom izdržavanja kazne zatvora;
- 8) porodične veze i kontakti sa spoljnjim svijetom;
- 9) mjere koje su neophodne za pripremu za otpuštanje iz zatvora i
- 10) uslove koji se odnose na ostvarivanje prava na uslovni otpust.

Razvrstavanje u klasifikacionu grupu iz stava 2 tačka 1 ovog člana vrši se na osnovu vrste krivičnog djela, dužine izrečene kazne, krivice, ranije osuđivanosti i drugih kriterijuma u skladu sa Pravilnikom o kućnom redu, kao i posebnih potreba svakog zatvorenika.

Program tretmana i reintegracije zatvorenika utvrđuje lice koje rukovodi zatvorom i može se mijenjati u zavisnosti od stepena realizacije i drugih relevantnih okolnosti.

Program tretmana i reintegracije se odlaže u lični dosije zatvorenika.

Vrste klasifikacionih grupa i uslovi za razvrstavanje zatvorenika u klasifikacionu grupu, kao i druga pitanja od značaja za klasifikaciju i reklasifikaciju zatvorenika propisuju se Pravilnikom o kućnom redu.

Premještanje zatvorenika

Član 28

Premještaj zatvorenika u drugi zatvor može se izvršiti ako se na taj način doprinosi boljem tretmanu zatvorenika ili njegovoj integraciji u društvo ili ako je to neophodno iz organizacionih, bezbjednosnih, zdravstvenih i drugih važnih razloga.

Rješenje o premještanju zatvorenika donosi starješina Zavoda.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana zatvorenik ima pravo žalbe Ministarstvu, u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

Ministarstvo odlučuje o žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

Protiv odluke iz stava 4 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Pravo na pogodnosti

Član 29

Radi poboljšanja položaja zatvorenika, održavanja odnosa sa članovima uže porodice i drugim licima, podsticanja učešća u ostvarivanju programa tretmana i

reintegracije zatvorenika i jačanja odgovornosti i samopouzdanja zatvorenik može ostvariti pravo na određene pogodnosti.

Pogodnosti

Član 30

Pogodnosti, u smislu člana 29 ovog zakona su:

- 1) korišćenje vikenda u krugu uže porodice;
- 2) odsustvo u trajanju do sedam dana u toku jedne godine;
- 3) korišćenje vlastitog televizijskog prijemnika;
- 4) samostalno spremanje hrane i sokova;
- 5) češće primanje paketa;
- 6) novčano nagrađivanje do 30 % ostvarene zarade u posljednjem mjesecu;
- 7) duža posjeta člana uže porodice;
- 8) korišćenje zatvorskog telefona o trošku Zavoda;
- 9) duže korišćenje biblioteke i čitaonice;
- 10) prisustvo sahrani člana uže porodice;
- 11) posjeta teško bolesnom članu uže porodice;
- 12) prisustvo rođenju, vjenčanju i drugom važnom događaju u užoj porodici;
- 13) odlazak u sud ili drugi organ radi ostvarenja svojih prava;
- 14) izlazak radi obavljanja neodložnog i drugog važnog posla.

Pogodnosti iz stava 1 ovog člana na, molbu zatvorenika, po pribavljenom mišljenju lica koje rukovodi zatvorom ili na predlog lica koje rukovodi zatvorom odobrava starješina Zavoda.

Uz molbu za odobravanje pogodnosti iz stava 1 tač. 10 do 14 ovog člana zatvorenik prilaže dokumentaciju u vezi razloga zbog kojeg traži izlazak.

Pogodnosti iz stava 1 tač. 10 do 14 ovog člana odobravaju se u trajanju do tri dana neprekidno, sa nadzorom ili bez nadzora službenika obezbjeđenja, po pravilu, o trošku zatvorenika.

U slučaju neopravdanog kašnjenja zatvorenika u trajanju dužem od 24 časa od roka iz stava 4 ovog člana, starješina Zavoda izdaje naredbu za izdavanje potjernice.

Bliži način ostvarivanja prava na pogodnosti i način njihovog korišćenja propisuje se Pravilnikom o kućnom redu.

Zatvorenička legitimacija

Član 31

Zavod izdaje zatvoreniku zatvoreničku legitimaciju prilikom korišćenja pogodnosti iz člana 30 stav 1 tač. 1, 2 i 10 do 14 ovog zakona.

Sadržinu i obrazac legitimacije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Kratak izlazak iz zatvora uz pratnju

Član 32

Zatvorenik se izvodi iz zatvora uz pratnju i bez njegovog pristanka, ukoliko je to neophodno iz posebnih razloga.

Prekid izvršenja

Član 33

Prekid izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina može se odobriti na zahtjev zatvorenika ili na predlog starješine Zavoda iz razloga koji su propisani ovim zakonom kao razlozi za odlaganje izvršenja kazne zatvora.

Vrijeme prekida izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina ne uračunava se u vrijeme izvršenja kazne.

Prekid izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina će se odobriti i na zahtjev državnog tužioca kad je podnio zahtjev za zaštitu zakonitosti ili kad je određen pritvor zbog osnovane sumnje da je osuđeni učinio krivično djelo.

Rješenje o prekidu izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina donosi Ministarstvo.

U slučaju kad je zahtjev za prekid izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina podnio zatvorenik pribavlja se mišljenje starješine Zavoda, a ako se zahtijeva prekid izvršenja kazne zbog liječenja dostavlja se i nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke.

Troškove vještačenja iz stava 4 ovog člana snosi zatvorenik.

Ako je sud dozvolio odlaganje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, a osuđeno lice je započelo sa izdržavanjem kazne, rješenje o prekidu izvršenja kazne donosi se bez odlaganja.

Nastavljanje izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina

Član 34

Ako se u toku trajanja prekida izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je prekid bio odobren ili to zahtijevaju razlozi bezbjednosti ili ponašanje zatvorenika, Ministarstvo donosi rješenje o nastavljanju izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, osim u slučaju kad je prekid izvršenja kazne odobren na zahtjev državnog tužioca.

Rješenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se policiji radi izvršenja.

Prostorija za boravak

Član 35

Zatvoreniku se obezbijeduje smještaj u zatvoru koji je u skladu sa odgovarajućim higijenskim i klimatskim uslovima.

Prostorija u kojoj zatvorenici borave mora imati najmanje 4m² prostora po zatvoreniku i dovoljnu količinu prirodnog i vještačkog osvijetljenja potrebnog za rad i čitanje, kao i grijanje i ventilaciju.

Prostorija iz stava 2 ovog člana ne smije biti vlažna i mora biti opremljena odgovarajućim sanitarnim instalacijama i drugim uređajima koji su neophodni za održavanje lične higijene.

Aktivnosti na otvorenom prostoru

Član 36

Zatvoreniku se obezbijeduje rekreacija radi održavanja zdravlja i boravak najmanje 2 časa dnevno na otvorenom prostoru tokom slobodnog vremena.

Prostor iz stava 1 ovog člana mora biti zaštićen na odgovarajući način od loših vremenskih uslova.

Način sprovođenja aktivnosti iz stava 1 ovog člana propisuje se Pravilnikom o kućnom redu.

Higijena

Član 37

Higijena zatvorenika i higijena prostorija u kojima borave, kao i drugih prostorija u Zavodu mora se redovno održavati.

Radi higijene zatvorenika i higijene prostorija iz stava 1 ovog člana, zatvorenici mora biti obezbijeđena dovoljna količina hladne i tople vode i odgovarajuća toaletna sredstva i sredstva za čišćenje. Objekti i uređaji za ličnu higijenu moraju da obezbijede dovoljno privatnosti i da budu dobro održavani i čisti.

Zatvoreniku se može naložiti da radi poslije radnog vremena, do dva časa dnevno, na održavanju higijene u zatvoru, stim što vršenje tih aktivnosti ne smije biti na uštreb vremena predviđenog za odmor.

Generalno čišćenje prostorija iz stava 1 ovog člana vrši se najmanje jednom mjesečno, a po potrebi i više puta.

Rad i aktivnosti u slobodno vrijeme

Član 38

Rad, aktivnosti u slobodno vrijeme, stručne obuke i obrazovanje, kao i druge aktivnosti u toku radnog vremena zatvorenici obavljaju zajedno.

Zatvorenik može provoditi slobodno vrijeme sa drugim zatvorenicima.

U zavisnosti od uslova u zatvoru u pogledu prostora, kadra i organizacije starješina Zavoda može uvesti posebna pravila za učešće u zajedničkim aktivnostima.

Zajedničke aktivnosti u toku radnog i slobodnog vremena mogu biti ograničene ako:

- 1) postoji opasnost od negativnog uticaja na drugog zatvorenika;
- 2) se vrši ispitivanje zatvorenika, u skladu sa članom 26 ovog zakona;
- 3) to nalaže održavanje bezbjednosti i reda u zatvoru.

Smještaj u toku noći

Član 39

Zatvorenik tokom noći može biti premješten iz prostorije u kojoj boravi u drugu prostoriju u skladu sa mogućnostima zatvora i uz njegov pristanak, osim ukoliko bi to negativno uticalo na realizaciju programa tretmana i reintegracije.

Svakom zatvoreniku mora biti obezbijeđen poseban krevet i čista posteljina.

Opremanje prostorije u kojoj boravi od strane zatvorenika i njegove lične stvari

Član 40

Zatvoreniku će biti dozvoljeno da opremi prostoriju u kojoj boravi sopstvenim predmetima, u skladu sa Pravilnikom o kućnom redu.

Zabranjeno je opremanje prostorije iz stava 1 ovog člana uređajima i predmetima koji onemogućavaju vršenje nadzora nad prostorijom ili koji ugrožavaju bezbjednost ili red u zatvoru na bilo koji način.

Odjeća

Član 41

Zatvorenik mora da nosi zatvorsku uniforma.

Zatvorenik ima pravo na besplatno donje rublje, odjeću i obuću koja odgovara lokalnim klimatskim uslovima i dobu godine, kao i na odgovarajuću radnu odjeću, obuću i opremu potrebnu za rad koji obavlja.

Zatvorska odjeća iz stava 1 ovog člana ne smije da djeluje ponižavajuće.

Starješina Zavoda može da dozvoli zatvorenicima koji su smješteni u prostorijama poluotvorenog ili otvorenog tipa da nose svoju odjeću.

Starješina Zavoda može dozvoliti zatvoreniku da nosi svoju odjeću prilikom odlaska u sud ili drugih izlazaka iz zatvora, ukoliko se na taj način ne povećava rizik od bjekstva.

Ishrana **Član 42**

Zatvorenik ima pravo na tri obroka dnevno, u skladu sa aktom o tablicama ishrane, koji su primjereni njegovoj starosnoj dobi, zdravlju, kao i vjerskim i kulturnim potrebama.

Doktor medicine koji je zaposlen u Zavodu (u daljem tekstu: zatvorski doktor) svakog dana provjerava kvalitet hrane, o čemu daje mišljenje koje unosi u knjigu zapažanja o kvalitetu hrane i, ako je potrebno, preduzima i predlaže odgovarajuće mjere.

Zatvorenik koji obavlja teže fizičke poslove ili poslove pod naročito teškim uslovima, zatvorenik koji je bolestan, kao i zatvorenica trudnica ili porodilja imaju pravo na ishranu koju im je preporučio zatvorski doktor.

Način posluživanja hrane u zatvoru vrši se u skladu sa Pravilnikom o kućnom redu.

Akt o tablicama ishrane iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

Kupovina robe od strane zatvorenika **Član 43**

Zatvorenik može unutar zatvora da kupuje prehrambene i druge proizvode, od novca sa zatvorskog depozita.

Prema nalogu zatvorskog doktora, zatvoreniku može biti djelimično ili u cjelosti zabranjeno da kupuje pojedine prehrambene ili druge proizvode, ukoliko postoji opasnost da bi mogli negativno uticati na njegovo zdravlje.

Zavod će obezbijediti asortiman prehranjenih i drugih proizvoda uzimajući u obzir uobičajne potrebe zatvorenika.

Bliži način raspolaganja novcem sa zatvorskog depozita propisuje se Pravilnikom o kućnom redu.

Zdravstvena zaštita **Član 44**

Zatvorenik ima pravo na zdravstvenu zaštitu, u skladu sa zakonom.

Na prava zatvorenika u vezi sa ostvarivanjem zdravstvene zaštite shodno se primjenjuje zakon kojim su uređena prava pacijenata.

Zdravstvena zaštita zatvorenika ostvaruje se u Zavodu koji je dužan da obezbijedi uslove u pogledu prostora, kadra i opreme u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita.

Zatvorenik koji zdravstvenu zaštitu ne može ostvariti u Zavodu, ostvaruje je u drugoj zdravstvenoj ustanovi, u skladu sa zakonom.

Zdravstvena zaštita iz stava 4 ovog člana ostvaruje se uz potvrdu koju izdaje Zavod.

Vrijeme provedeno na liječenju van Zavoda uračunava se u vrijeme izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, osim u slučaju prekida izvršenja kazne, u skladu sa ovim zakonom.

Lice koje rukovodi zatvorom može, uz saglasnost zatvorskog doktora, odobriti zatvoreniku da se liječi u zdravstvenoj ustanovi čije usluge nijesu obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem.

Bliži način ostvarivanja zdravstvene zaštite u Zavodu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

Sredstva za zdravstvenu zaštitu zatvorenika

Član 45

Sredstva za zdravstvenu zaštitu zatvorenika koja je obuhvaćena obaveznim zdravstvenim osiguranjem obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

Kad zatvorenik, u skladu sa ovim zakonom, ostvari pravo na zdravstvenu zaštitu koja nije obuhvaćena obaveznim zdravstvenim osiguranjem, troškovi liječenja, prevoza i obezbjeđenja padaju na njegov teret.

Ljekarski pregledi

Član 46

Pružanje zdravstvene zaštite zatvoreniku obezbjeđuje se putem redovnih i povremenih ljekarskih pregleda.

Zatvorski doktor je dužan da, svakodnevno obilazi, i po potrebi pregleda sve bolesne zatvorenike, zatvorenike koji su prijavili bolest ili povredu, zatvorenike u samici i zatvorenike čije stanje zahtijeva posebnu njegu.

Zatvorski doktor dužan je da licu koje rukovodi zatvorom postajanje odmah prijavi postojanje bolesti odnosno povrede kod zatvorenika koja zahtijeva posebno ispitivanje i specijalističku zdravstvenu zaštitu.

Zatvorenik za kojeg se sumnja ili je utvrđeno da boluje od infektivne ili zarazne bolesti mora odmah biti izolovan i podvrgnut liječenju.

Zdravstvena zaštita zatvorenica

Član 47

Zavod će za zatvorenice obezbijediti pružanje zdravstvene zaštite reproduktivnog i seksualnog zdravlja u skladu sa zakonom.

Trudnicama ili porodiljama koje izdržavaju kaznu zatvora može se obezbijediti posebna prostorija radi obezbjeđivanja dodatne njege.

Zatvorenica se upućuje na porođaj u zdravstvenu ustanovu čije usluge su obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem.

Na zahtjev zatvorenice, lice koje rukovodi zatvorom može odobriti da se porodi u zdravstvenoj ustanovi čije usluge nijesu obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem.

U slučaju iz stava 4 ovog člana troškove porođaja, prevoza i obezbjeđenja padaju na teret zatvorenice.

Porodilji uz koju je i novorođenče obezbjeđuju se posebni uslovi za potrebnu njegu i uslovi za odgajanje djeteta.

Uslove iz stava 6 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove rada i socijalnog staranja uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Odbijanje medicinskog tretmana

Član 48

Zatvorenik ima pravo da bude obaviješten o svom medicinskom tretmanu.

Zatvorenik može da odbije pružanje zdravstvene zaštite, u skladu sa posebnim zakonom.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, zatvorski doktor organizuje konstantno praćenje zdravstvenog stanja i vitalnih funkcija zatvorenika i o tome svakodnevno obavještava lice koje rukovodi zatvorom.

Ako zatvorenik neuzimanjem hrane ili tečnosti dovede svoj život u opasnost, prema njemu se mogu, i bez njegovog pristanka, primijeniti odgovarajuće medicinske mjere, po nalogu zatvorskog doktora.

Ljekarski pregled i tretman

Član 49

Kad smatra da uslovi u kojima zatvorenik izdržava kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina nepovoljno utiču ili mogu uticati na njegovo fizičko ili mentalno zdravlje zatvorski doktor o tome obavještava lice koje rukovodi zatvorom.

Saradnja sa institutom za javno zdravlje

Član 50

Zatvorski doktor je dužan da saraduje sa Institutom za javno zdravlje, radi obavljanja kontrole i nadzora nad količinom, kvalitetom, pripremom i serviranjem hrane i vode; higijenom i čistoćom zatvora i zatvorenika; sanitarijama, grijanjem, osvjetljenjem i ventilacijom zatvora; urednošću, čistoćom odjeće i posteljine zatvorenika.

Informacije o zdravstvenom stanju

Član 51

Zatvorenik ima pravo uvida u svoj zdravstveni karton.

Sa podacima o zdravstvenom stanju zatvorenika postupa se u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava pacijenata.

Smrt zatvorenika

Član 52

Ako zatvorenik umre u zatvoru, smrt se utvrđuje u skladu sa posebnim zakonom.

Zavod bez odlaganja, obavještava članove uže porodice, sud i državno tužilaštvo, a ukoliko je zatvorenik stranac obavještava se diplomatsko konzularno predstavništvo države porijekla odnosno države ili organizacije koja štiti njegove interese.

U slučaju da porodica umrlog zatvorenika ne prihvati da izvrši sahranu ili zatvorenik nema užu porodice, posmrtni ostaci će se sahraniti o trošku Zavoda na mjesnom groblju opštine u kojoj se nalazi zatvor, vodeći računa o dostojanstvu umrlog i uz poštovanje vjerskih i drugih običaja.

Rad zatvorenika

Član 53

Zatvorenik se tokom izdržavanja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina posticatiće da radi.

Vrsta posla određuje se u skladu sa potrebama zatvorenika, programom tretmana i reintegracije, zdravstvenim stanjem, stečenim kvalifikacijama i mogućnostima Zavoda.

Zatvorenik radi pod nadzorom službenika obezbjeđenja.

Uslove za rad zatvorenika Zavod obezbjeđuje u okviru zatvorskih aktivnosti, proizvodnje unutar zatvora, preduzetničkih aktivnosti ili zaključivanjem ugovora u skladu sa članom 56 ovog zakona.

Svrha rada **Član 54**

Rad zatvorenika mora da bude koristan i ne smije biti nametnut.

Svrha rada zatvorenika je razvijanje njegovih radnih sposobnosti, sticanje radnog iskustva i znanja kako bi se po izdržanoj kazni omogućila bolja reintegracija u društvo.

Ostvarivanje ekonomskog profita ne smije da šteti postizanju svrhe rada.

Radni status **Član 55**

Rad zatvorenika ne računa se u radni staž.

Vrijeme koje zatvorenik provode na održavanju higijene i drugih aktivnosti koje su neophodne za svakodnevno funkcionisanje u zatvoru, ne uračunava se u vrijeme provedeno na radu.

Aktivnosti iz stava 2 ovog člana zatvorenik obavlja bez naknade. A vršenje tih aktivnosti ne smije biti na uštrb vremena predviđenog za odmor.

Upućivanje zatvorenika na rad van zatvora **Član 56**

Zatvorenik koji kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina izdržava u prostorijama poluotvorenog ili otvorenog tipa Zavod može uputiti na rad van zatvora, kod pravnog lica, odnosno organizacije, čija je djelatnost pogodna za obavljanje tog rada.

Upućivanje zatvorenika na rad van zatvora vrši se na osnovu ugovora koji Zavod zaključuje sa subjektima iz stava 1 ovog člana.

Za upućivanje zatvorenika na rad van zatvora, neophodna je pisana saglasnost zatvorenika.

Zatvorenik može povući svoju saglasnost pisanim putem ili na zapisnik kod lica koje rukovodi zatvorom. Povlačenje saglasnosti neće se smatrati odbijanjem rada.

U slučaju iz stava 4 ovog člana, zatvorenik prestaje da radi posljednjeg dana u mjesecu koji slijedi poslije mjeseca u kojem je zatvorenik povukao saglasnost.

Zatvorenik se ne smije uputiti na rad na teškim, rizičnim ili poslovima za koje je potrebna posebna stručna kvalifikacija koju zatvorenik nema.

Ugovorom iz stava 2 ovog člana utvrđuju se uslovi rada, naknada za rad i vrsta stručne obuke neophodne za obavljanje posla na koji se zatvorenik upućuje i druga pitanja od značaja za rad zatvorenika.

Naknadu za rad koji obavlja zatvorenik, subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da uplate na žiro-račun Zavoda.

Bliži način i uslove za upućivanje zatvorenika na rad van zatvora propisuje Ministarstvo.

Naknada za rad zatvorenika koji rade u zatvoru **Član 57**

Zatvorenik koji radi u zatvoru ima pravo na naknadu za rad.

Naknada za rad iz stava 1 ovog člana određuje se u visini od najmanje 30 % minimalne zarade u skladu sa propisima o radu.

Raspolaganje sa sredstvima zatvorenika

Član 58

Od naknade za rad iz člana 56 i 57 ovog zakona, zatvoreniku se odbijaju potraživanja na osnovu izvršavanja obaveza u skladu sa zakonom, a preostali dio uplaćuje se na depozit zatvorenika.

Radno vrijeme

Član 59

Radno vrijeme zatvorenika iznosi 40 časova nedjeljno.

Vrijeme koje zatvorenik provede na stručnoj obuci ili nastavi uračunava se u radno vrijeme.

Zatvoreniku se mora omogućiti najmanje jedan dan odmora nedjeljno i dovoljno vremena za obrazovne i ostale aktivnosti.

Pravo na naknadu štete zatvorenika u slučaju povrede na radu

Član 60

Ako zatvorenik pretrpi povredu ili štetu na radu ili u vezi sa radom Zavod odnosno pravno lice odnosno organizacija kod kojih je osuđeni upućen u skladu sa članom 56 ovoga zakona dužan je da mu nadoknadi štetu.

Shodna primjena propisa o radu i zaštiti na radu

Član 61

Na uslove rada, radno vrijeme, prekovremeni rad, odmor i zaštitu na radu zatvorenika shodno se primjenjuju opšti propisi o radu i propisi kojima se uređuje zaštita na radu, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Pravo intelektualne svojine

Član 62

Zatvorenik koji za vrijeme izdržavanja kazne zatvora stvori autorsko djelo, otkrića i tehničke inovacije ostvaruje prava po tom osnovu u skladu sa posebnim zakonom.

Stručna obuka i obrazovanje

Član 63

Za zatvorenike, koji nemaju završenu osnovnu školu, može se organizovati obrazovanje i učenje odraslih, u skladu sa posebnim zakonom.

Zatvoreniku se može omogućiti da stekne visoko obrazovanje, kao i stručne obuke radi sticanja određenih vještina i znanja.

Polaganje ispita iz stava 2 ovog člana može se dozvoliti van prostorija Zavoda o trošku zatvorenika.

Zatvoreniku se može omogućiti polaganje ispita iz st. 1, 3 i 4 ovog člana van prostorija Zavoda o njegovom trošku.

Za nepismene zatvorenike mogu se organizovati posebni kursevi.

Radi sprovođenja stručnih obuka, organizovanja obrazovanja i učenja odraslih i sticanja određenih vještina i znanja, obrazovanja i kvalifikacija, Zavod saraduje sa organima, ustanovama i organizacijama u čijem djelokrugu rada je njihovo sprovođenje, čiji predstavnici po odobrenju starješine Zavoda mogu ulaziti u zatvor.

Uvjerenja o stečenim kvalifikacijama

Član 64

U uvjerenju o stečenim kvalifikacijama po završetku stručne obuke ili obrazovanja zatvorenika ne navodi se da su kvalifikacije stečene za vrijeme izdržavanja kazne zatvora.

Vjerski obredi

Član 65

Zatvorenik ima pravo na vjerske obrede i učešće u vjerskim aktivnostima u skladu sa ovim zakonom.

Radi organizovanja obreda i aktivnosti iz stava 1 ovog člana u zatvoru, Ministarstvo zaključuje sporazum sa crkvama i vjerskim zajednicama.

Zavod je dužan da obezbijedi odgovarajuću prostoriju i uslove za obavljanje vjerskih obreda i aktivnosti, kao i uslove za obavljanje individualnih vjerskih obreda.

Predstavnik crkve i vjerske zajednice može po odobrenju zatvorskog doktora da posjeti zatvorenika koji se nalazi na liječenju u Zavodu ili u zdravstvenoj ustanovi.

Način organizovanje vjerskih obreda i aktivnosti zatvorenika bliže se uređuju Pravilnikom o kućnom redu.

Zabrana učešće u vjerskim aktivnostima

Član 66

Zatvoreniku može biti zabranjeno učešće u vjerskim obredima i aktivnostima, ukoliko je to neophodno zbog održavanja reda u zatvoru ili iz drugih bezbjednosnih razloga.

Predstavicima crkve i vjerske zajednice zabranice se vršenje vjerskih obreda i aktivnosti u slučaju zloupotrebe ili bezbjednosnih razloga.

Vjerska literatura i predmeti

Član 67

Zatvoreniku će se dozvoliti posjedovanje vjerske literature i predmeta koji se koriste u vjerske svrhe.

U slučaju zloupotrebe literatura i predmeti iz stava 1 ovog člana mogu se oduzeti od zatvorenika.

Sportske, rekreativne, kulturne i druge aktivnosti

Član 68

U zatvoru moraju biti obezbijeđeni uslovi za organizovanje sportskih, rekreativnih, kulturnih i drugih aktivnosti u slobodno vrijeme, koje su od značaja za održavanje fizičkog i mentalnog zdravlja zatvorenika.

Aktivnosti iz stava 1 ovog člana organizuju se u skladu sa programom tretmana i reintegracije zatvorenika.

Zatvorska biblioteka i nabavka knjiga i novina

Član 69

Zatvor mora imati biblioteku.

Zatvorenik ima pravo da koristi knjige iz biblioteke, uključujući stručne publikacije, propise i časopise.

Zatvorenik ima pravo da naruči knjige, novine, časopise i strane novine ukoliko se njihova distribucija vrši na teritoriji Crne Gore, o svom trošku, ako se na taj način ne ugrožavaju bezbjednost i svrha izdržavanja kazne zatvora.

Pravo na posjete

Član 70

Zatvorenik ima pravo na posjete.

Zatvorenik ima pravo na posjetu od strane bračnog ili vanbračnog supružnika, djece ili bliskih lica koja je označio prilikom prijema na izdržavanje kazne zatvora, dva puta mjesečno, u trajanju do dva časa.

Zatvorenika mogu posjetiti i druga lica po odobrenju lica koje rukovodi zatvorom jednom mjesečno, u trajanju do jednog časa.

Zatvoreniku se može dozvoliti i vanredna posjeta po odobrenju lica koje rukovodi zatvorom, ukoliko se na taj način doprinosi ostvarivanju svrhe izdržavanja kazne zatvora i reintegraciji zatvorenika u društvo ili ukoliko ta posjeta služi za rješavanje ličnih, pravnih ili poslovnih pitanja koja zatvorenik ne može riješiti pisanim putem ili posredstvom trećeg lica ili koja se ne mogu odložiti do otpuštanja zatvorenika iz zatvora.

Bliži način ostvarivanja prava zatvorenika na posjete propisuje se Pravilnikom o kućnom redu.

Zabrana posjeta

Član 71

Starješina Zavoda može zabraniti posjete zatvoreniku, ukoliko:

- 1) je ugrožena bezbjednost ili su nastupile druge vanredne okolnosti u zatvoru;
- 2) postoji opasnost da posjetioци mogu negativno uticati na zatvorenika.

Posjete branioca, punomoćnika, notara i predstavnika nevladinih organizacija

Član 72

Zatvorenik ima pravo na posjete branioca, punomoćnika, notara i predstavnika nevladine organizacije koja se bavi zaštitom ljudskih prava zatvorenika.

Prilikom posjete lica iz stava 1 ovog člana neće se vršiti pregled sadržaja dokumentacije koju ta lica donesu sa sobom.

Izuzetno, ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili iz razloga bezbjednosti Crne Gore, na osnovu odluke suda, izvršiće se pregled sadržaja dokumentacije iz stava 2 ovog člana.

Posjeta lica iz stava 1 ovog člana vrši se pod nadzorom službenika obezbjeđenja, osim posjete branioca koja se nadzire samo vizuelno.

Posjete za strance

Član 73

Zatvorenik koji je stranac, pored posjeta lica iz čl. 70 i 72 ovog zakona, ima pravo na posjete diplomatsko konzularnog predstavnika države porijekla odnosno države ili organizacije koja štiti njegove interese, po odobrenju starješine Zavoda.

Provođenje vremena u posebnim prostorijama

Član 74

Posjeta zatvoreniku od strane bračnog ili vanbračnog supružnika i djece obavlja se u posebnoj za to namijenjenoj prostoriji bez nadzora.

Prostorija iz stava 1 ovog člana, mora biti dovoljno prostrana, klimatizovana, sa potrebnim namještajem, kupatilom i prilagođena za boravak djece.

Nadzor nad posjetama

Član 75

Nadzor nad posjetama zatvoreniku vrši službenik obezbjeđenja ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.

Dopisivanje

Član 76

Zatvorenik ima pravo da se dopisuje o svom trošku.

Zatvorenik prima i šalje pisane pošiljke posredstvom Zavoda.

Zatvoreniku se može uskratiti prijem i slanje pisanih pošiljki samo na osnovu odluke suda.

Zatvorenik ima pravo da odmah pisanim putem obavijesti užu porodicu ili diplomatsko konzularno predstavništvo države porijekla odnosno države ili organizacije koja štiti njegove interese o teškom oboljenju ili o premještaju u drugi zatvor, a ukoliko nije u mogućnosti da to sam uradi, o tome ta lica obavještava Zavod.

Bliži način dopisivanja, kontrola prijema i slanja pisanih pošiljki urediće se Pravilnikom o kućnom redu.

Kontrola pisanih pošiljki

Član 77

Kontrolu pisanih pošiljki koje zatvorenik prima ili šalje vrši lice koje rukovodi zatvorom.

Kontrola iz stava 1 ovog člana ne podrazumijeva kontrolu pisanog sadržaja pisanih pošiljki.

Izuzetno, neće se vršiti kontrola pisanih pošiljki između zatvorenika i branioca, državnih organa u Crnoj Gori, diplomatsko-konzularnog predstavništva strane države, Evropskog parlamenta, Evropskog suda za ljudska prava, Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i Evropske komisije za ljudska prava.

Pisane pošiljke iz stava 3 ovog člana šalju se primaocu i uručuju zatvoreniku bez odlaganja.

Čuvanje pisanih pošiljki i bilješki

Član 78

Pisane pošiljke i bilješke koje zatvorenik sačini u zatvoru mogu se predati na čuvanje sa njegovim ličnim stvarima.

Korišćenje telefona

Član 79

Zatvorenik ima pravo da koristi zatvorski telefon na način propisan Pravilnikom o kućnom redu.

Troškove telefoniranja snosi zatvorenik.

Telefonski razgovori zatvorenika mogu se iz razloga bezbjednosti vizuelno nadzirati, u skladu sa zakonom.

U prostorijama poluotvorenog tipa zatvoreniku se može dozvoliti da koristi svoj mobilni telefon, a u prostorijama otvorenog tipa zatvorenik može koristiti svoj mobilni telefon.

Paketi **Član 80**

Zatvorenik ima pravo da prima i šalje pakete.

Zatvorenik ima pravo da prima pakete težine do 5 kg, sa stvarima za ličnu upotrebu, i to do tri puta godišnje, sa razmakom od najmanje mjesec dana od posljednjeg prijema. Paket ne može da sadrži hranu.

Kontrolu sadržine paketa vrše službenici obezbjeđenja. Predmeti čije držanje i upotreba nije dozvoljeno, vratiće se pošiljaocu o trošku zatvorenika, o čemu će se obavijestiti zatvorenik.

Bliži način prijema, slanja i kontrole paketa propisuje se Pravilnikom o kućnom redu.

Držanje stvari **Član 81**

Zatvorenik kod sebe može držati samo stvari čije držanje i upotreba su dozvoljeni Pravilnikom o kućnom redu.

Stvari čije držanje i upotreba nije dozvoljeno čuvaju se u odgovarajućim prostorijama zatvora, a u slučaju da se među stvarima zatvorenika nađe predmet koji je neophodno uništiti, taj predmet se uništava, a o tome se obavještava zatvorenik.

O uništenju stvari iz stava 2 ovog člana vodi se posebna evidencija.

Nabavka hrane i stvari za ličnu upotrebu **Član 82**

Zatvor mora imati prodajnu prostoriju (u daljem tekstu: zatvorska prodavnica).

Zatvorenik ima pravo da u zatvorskoj prodavnici kupuje osnovne prehrambene proizvode i stvari za ličnu upotrebu, iz sredstava sa depozita zatvorenika.

Vrste proizvoda, način na koji se vrši kupovina i radno vrijeme zatvorske prodavnice propisuje se Pravilnikom o kućnom redu.

Novac **Član 83**

Novac koji zatvorenik ima kod sebe prilikom prijema na izvršenje kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, novac koji zaradi radom u zatvoru ili van zatvora, kao i novac koji dobije za vrijeme izdržavanja kazne, mora se položiti na depozit zatvorenika.

Nepotrošeni dio novca sa depozita zatvorenika isplaćuje se zatvoreniku po otpuštanju iz zatvora.

Pravna pomoć **Član 84**

Zavod je dužan da omogući pružanje pravne pomoći zatvoreniku radi zaštite njegovih prava.

Pretnes Član 85

U slučaju kad postoji opasnost po bezbjednost i red u zatvoru kao i u drugim opravdanim slučajevima kad se procijeni da je to potrebno može se izvršiti pretnes zatvorenika, njegovih stvari i prostorija u kojima boravi.

U slučaju kad postoji sumnja da zatvorenik u tjelesnim otvorima drži stvari čije držanje i upotreba nijesu dozvoljeni, pretnes zatvorenika uključuje skidanje odjeće i pregled njegovih tjelesnih otvora.

Pretnes iz st. 1 i 2 ovog člana, vrše dva službenika obezbjeđenja u skladu sa članom 22 ovog zakona.

Kad ocijeni da je to potrebno starješina Zavoda može izdati naredbu za opšti pretnes zatvorenika, njihovih stvari i prostorija u kojima borave.

Prilikom pretnesa vodi se računa o poštovanju dostojanstva zatvorenika.

O izvršenom pretnesu sačinjava se službena zabilješka koja se dostavlja licu koje rukovodi zatvorom.

Posebne mjere predostrožnosti Član 86

U slučaju kad postoji opasnost od bjekstva, napada na lica ili imovinu, opasnost od samoubistva ili samopovrjeđivanja ili ukoliko postoji sumnja na postojanje zaraznih bolesti, korišćenje alkohola, opojnih droga ili psihoaktivnih supstanci prema zatvoreniku se mogu preduzeti posebne mjere predostrožnosti, i to:

- 1) oduzimanje i zadržavanje predmeta čije držanje i upotreba nijesu zabranjeni;
- 2) posmatranje u toku noći;
- 3) odvajanje od ostalih zatvorenika, na zahtjev zatvorenika;
- 4) usamljenje;
- 5) uskraćivanje ili ograničavanje aktivnosti na otvorenom;
- 6) testiranje na zarazne bolesti, alkohol, opojne droge ili psihoaktivne supstance;
- 7) zatvaranje u posebno obezbijeđenu prostoriju.

Naredbu za uvođenje mjera iz stava 1 ovog člana, izdaje lice koje rukovodi zatvorom ili lice koje on ovlasti o čemu se obavještava starješina Zavoda.

Mjera predostrožnosti iz stava 1 tačka 2 ovog člana može se preduzeti i na zahtjev zatvorenika.

Zatvoreniku prema kome su preduzete mjere iz stava 1 tač. 4, 6 i 7 ovog člana omogućiće se posjeta zatvorskog doktora.

U slučaju kad se zatvorenik prema kome treba primijeniti mjere predostrožnosti iz stava 1 tač. 4, 6 i 7 ovog člana nalazi na liječenju ili ukoliko je njegovo mentalno stanje razlog za primjenu tih mjera, prije njihovog preduzimanja neophodno je pribaviti mišljenje zatvorskog doktora.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, ukoliko je iz razloga hitnosti neophodno odmah preduzeti mjeru, mišljenje zatvorskog doktora će se pribaviti naknadno.

O preduzetim mjerama predostrožnosti u Zavodu se vodi posebna evidencija.

Bliži način izvršenja mjera iz stava 1 ovog člana i izgled prostorija u kojima se izvršavaju mjere iz stava 1 tač. 4 i 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Usamljenje

Član 87

Mjera predostrožnosti usamljenje može se preduzeti prema zatvoreniku kod koga postoji opasnost od bjekstva ili napada na lica ili imovinu u neprekidnom trajanju najduže do tri mjeseca u toku jedne godine.

Zatvoreniku prema kome je preduzeta mjera iz stava 1 ovog člana uskraćuje se kontakt sa drugim zatvorenicima za vrijeme njenog trajanja.

Tokom trajanja ove mjere zatvoreniku se dozvoljava boravak najmanje dva časa dnevno van zatvorenog prostora.

Izvršenje mjere iz stava 1 ovog člana prekinuće se kad zatvorski doktor utvrdi da dalje izvršenje mjere negativno utiče na zdravlje zatvorenika ili kad se ocijeni da su prestali razlozi zbog kojih je mjera preduzeta.

Testiranje na zarazne bolesti, alkohol, opojne droge ili psihoaktivne supstance

Član 88

Kad postoji sumnja na postojanje zaraznih bolesti, zatvorenik se izoluje i testira u skladu sa posebnim zakonom.

Kad postoji sumnja da zatvorenik koristi alkohol, opojne droge ili psihoaktivne supstance testiranje se vrši pomoću odgovarajućih sredstava i metoda za utvrđivanje prisustva alkohola, opojnih droga ili psihoaktivnih supstanci kod zatvorenika.

Zatvaranje u posebno obezbijeđenu prostoriju

Član 89

Mjera predostrožnosti zatvaranje u posebno obezbijeđenu prostoriju može se preduzeti ukoliko postoji opasnost da će zatvorenik izvršiti samoubistvo ili samopovređivanje u trajanju najdužem do 48 časova.

U slučaju iz stava 1 ovog člana lice koje rukovodi zatvorom formira tim stručnjaka koji će ispitati slučaj i predložiti mjere radi otklanjanja uzroka koji su doveli zatvorenika u takvo stanje.

Bjekstvo zatvorenika

Član 90

U slučaju bjekstva zatvorenika Zavod o tome odmah obavještava policiju.

Priprema za otpuštanje

Član 91

U svrhu pripreme za otpuštanje iz zatvora, zatvorenik može biti premješten iz prostorija zatvorenog tipa u prostorije poluotvorenog ili otvorenog tipa.

Prilikom priprema za otpuštanje iz zatvora, zatvoreniku se daju savjeti u vezi njegovih ličnih, finansijskih i socijalnih pitanja i obezbjeđuje spisak organa i ustanova nadležnih sa socijalnu pomoć i zapošljavanje.

Zatvoreniku koji se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci ili kazne zatvor od 40 godina, a kojem je do redovnog isteka te kazne ostalo najviše tri mjeseca može se radi pripreme za otpuštanje iz zatvora dozvoliti izlazak u trajanju najduže tri dana.

Pomoć nakon otpuštanja

Član 92

Ako je zatvoreniku potrebna pomoć nakon otpuštanja iz zatvora, Zavod će uz njegov pristanak, najmanje tri mjeseca prije otpuštanja iz zatvora o tome obavijestiti centar za socijalni rad.

Otpuštanje

Član 93

Zatvorenik se otpušta iz zatvora onog dana kad mu ističe kazna zatvora. Otpuštanje iz zatvora vrši se u jutarnjim časovima, a najkasnije do 12 časova.

Ako posljednji dan izvršenja kazne zatvora pada u nedjelju, državni ili vjerski praznik, otpuštanje zatvorenika iz zatvora vrši se u subotu ili posljednjeg radnog dana koji prethodi državnom ili vjerskom prazniku.

Ako je zatvorenik stranac Zavod o njegovom otpuštanju obavještava policiju.

Zatvorenik se oslobađa rada i ostalih aktivnosti najmanje tri dana prije dana otpuštanja iz zatvora.

Zdravstveni pregled prilikom otpuštanja

Član 94

Zatvorski doktor će zatvorenika pregledati najkasnije tri dana prije otpuštanja iz zatvora o čemu sačinjava izvještaj, a podatke o zdravlju i fizičkoj sposobnosti zatvorenika unosi u njegov zdravstveni karton.

Ukoliko se prilikom pregleda iz stava 1 ovog člana utvrdi da su zatvoreniku potrebni lijekovi, prilikom otpuštanja zatvorenik dobija potrebnu količinu lijekova za tri dana.

Ukoliko je zatvorenik, u vrijeme kad se otpušta sa izvršenja kazne zatvora ili kazne zatvor od 40 godina, teško tjelesno ili duševno bolestan i usljed toga nesposoban za putovanje, Zavod će ga smjestiti u najbližu zdravstvenu ustanovu čije usluge su obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem.

Otpusni list

Član 95

Prilikom otpuštanja iz zatvora, zatvoreniku se uručuje otpusni list koji sadrži njegove lične podatke, datum prijema u zatvor, datum otpuštanja iz zatvora i, po potrebi, datum kad zatvorenik mora da se javi policiji.

Otpusni list služi kao dokaz o identitetu zatvorenika, ukoliko nema ličnu kartu, pasoš ili drugu javnu ispravu iz koje se može utvrditi njegov identitet dok ne stigne u mjesto svog prbivališta ili boravišta.

Vraćanje stvari prilikom otpuštanja

Član 96

Prilikom otpuštanja iz zatvora, zatvoreniku se vraćaju stvari koje su čuvane u Zavodu.

Troškovi prevoza nakon otpuštanja

Član 97

Ukoliko zatvorenik prilikom otpuštanja iz zatvora nema sopstvenih sredstava, Zavod će mu platiti troškove prevoza (autobusom ili željeznicom) do mjesta njegovog prebivališta, odnosno boravišta, a zatvoreniku koji je stranac do graničnog prelaza ili aerodroma.

2. Disciplinska i materijalna odgovornost zatvorenika

Osnov disciplinske odgovornosti

Član 98

Zatvorenik je disciplinski odgovoran za povrede odredaba ovog zakona i Pravilnika o kućnom redu.

Odgovornost zatvorenika za krivično djelo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost.

Zabrana ponovnog vođenja disciplinskog postupka

Član 99

Protiv zatvorenika koji je u disciplinskom postupku oglašen odgovornim ili je oslobođen disciplinske odgovornosti, ne može se povodom istog disciplinskog prekršaja pokrenuti novi disciplinski postupak.

Disciplinski prekršaj

Član 100

Disciplinski prekršaji mogu biti lakši i teži.

Lakši disciplinski prekršaji

Član 101

Lakši disciplinski prekršaji su:

- 1) narušavanje reda i mira u zatvoru;
- 2) posjedovanje ili uzimanje lijekova bez odobrenja zatvorskog doktora;
- 3) pripremanje hrane na radnom mjestu ili u prostorijama u kojim boravi;
- 4) dolaženje bez najave i obraćanje bez odobrenja starješini Zavoda, pomoćniku starješine Zavoda, licu koje rukovodi zatvorom i službenicima obezbjeđenja;
- 5) držanje novca kod sebe;
- 6) zanemarivanje i izbjegavanje radnih obaveza;
- 7) neuredno održavanje prostorija u kojima boravi i lične higijene;
- 8) podstrekavanje drugog zatvorenika na izvršenje lakšeg disciplinskog prekršaja;
- 9) vrijeđanje, klevetanje ili nepristojno ponašanje prema bilo kom licu.

Teži disciplinski prekršaji

Član 102

Teži disciplinski prekršaji su:

- 1) zagađivanje prostorija u kojoj boravi kao i drugih prostorija u zatvoru i znatnije zanemarivanje kolektivne i lične higijene;
- 2) ugrožavanje svog zdravlja samopovređivanjem, tetoviranjem ili na drugi način;

- 3) kretanje ili boravak u nedozvoljenom prostoru;
- 4) bavljenje hazardnim igrama;
- 5) podučavanje o načinu izvršenja krivičnih djela prenošenjem ličnog iskustva ili na drugi način;
- 6) neprijavlivanje policiji, kao i neodjavljivanje prilikom korišćenja pogodnosti van zatvora;
- 7) neopravdano kažnjenje sa pogodnosti iz člana 30 stav 1 tač. 1, 2 i 10 do 14 ovog zakona;
- 8) uzastopno ponavljanje tri ili više lakših disciplinskih prekršaja u dva mjeseca;
- 9) nedozvoljena trgovina i razmjena stvari i predmeta;
- 10) izrađivanje ili posjedovanje predmeta čije je držanje zabranjeno;
- 11) prevara ili obmanjivanje zatvorenika, službenika obezbjeđenja ili drugih službenih lica;
- 12) odbijanje testiranja na zarazne bolesti, alkohol, opojne droge ili psihoaktivne supstance;
- 13) nepostupanje po usmenoj ili drugoj naredbi u skladu sa ovim zakonom;
- 14) učestovanje u tuči i nanošenje tjelesnih povreda;
- 15) zadržavanje drugog zatvorenika protiv njegove volje;
- 16) krađa;
- 17) oštećenje ili uništavanje tuđe imovine;
- 18) oštećenje ili uništavanje prostorija u kojima borave i drugih prostorija u zatvoru;
- 19) iznuda;
- 20) ucjenjivanje;
- 21) pripremanje i organizovanje pobune zatvorenika ili učestvovanje u pobuni;
- 22) sprječavanje ili učestvovanje u grupi koja sprječava službenika obezbjeđenja u vršenju službene radnje pružanjem aktivnog ili pasivnog otpora;
- 23) pozivanje zatvorenika na aktivan ili pasivan otpor;
- 24) nasilničko ponašanje;
- 25) izrađivanje, nabavljanje i posjedovanje oružja i sredstava namijenjenih za ugrožavanje života i tijela;
- 26) neovlašćeno nabavljanje, posjedovanje i uzimanje psihoaktivnih supstanci, opojnih droga ili alkohola;
- 27) omogućavanje uživanja opojnih droga, psihoaktivnih supstanci ili alkohola;
- 28) podstrekavanje drugog zatvorenika na izvršenje težeg disciplinskog prekršaja;
- 29) pripremanje, organizovanje, pokušaj ili bjekstvo iz zatvora;
- 30) pomoć u bjekstvu drugom zatvoreniku;
- 31) zloupotreba pogodnosti ili prekida kazne;

Disciplinske mjere za lakši disciplinski prekršaj

Član 103

Disciplinske mjere za lakši disciplinski prekršaj su:

- ukor;
- zabrana primanja pošiljki;
- ograničenje raspolaganja novcem sa depozita zatvorenika;

Mjere iz stava 1 alineja 2 i 3 ovog člana mogu se izreći u trajanju do tri mjeseca.

Disciplinske mjere za teži disciplinski prekršaj

Član 104

Disciplinske mjere za teži disciplinski prekršaj su:

- uskraćivanje prava na pogodnosti u periodu;
- upućivanje u samicu.

Mjera iz stava 1 alineja 1 ovog člana može se izreći u trajanju do tri mjeseca a iz alineje 2 do 21 dan.

Pokretanje disciplinskog postupka

Član 105

Disciplinski postupak pokreće se podnošenjem disciplinske prijave protiv zatvorenika.

Disciplinsku prijavu podnosi lice koje rukovodi zatvorom u roku od tri dana, od dana saznanja za disciplinski prekršaj i učinioca.

Zatvoreniku se mora uručiti disciplinska prijava najkasnije u roku od 24 časa, od časa pokretanja disciplinskog postupka.

Od uručenja disciplinske prijave zatvoreniku do dana održavanja rasprave ne može proteći manje od 48 časova.

Disciplinska komisija

Član 106

Disciplinski postupak protiv zatvorenika vodi i disciplinsku mjeru predlaže disciplinska komisija.

Sastav disciplinske komisije određuje starješina Zavoda rješenjem.

U sastavu disciplinske komisije ne može biti podnosilac disciplinske prijave.

Disciplinski postupak

Član 107

Disciplinski postupak je hitan.

U disciplinskom postupku vodi se rasprava.

U disciplinskom postupku zatvorenik može imati advokata po svom izboru i o svom trošku, koga je dužan da angažuje u roku od 24 časa od uručenja disciplinske prijave.

Ako zatvorenik u roku iz stava 3 ovog člana ne angažuje advokata disciplinski postupak će se nastaviti bez prisustva advokata.

U disciplinskom postupku primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.

Rasprava

Član 108

Rasprava pred disciplinskom komisijom počinje saslušanjem zatvorenika.

Na raspravi se sasluša zatvorenik, pribavlja izvještaj o njegovom radu i vladanju i izvode svi potrebni dokazi.

U disciplinskom postupku zatvorenik ima pravo da predlaže dokaze, postavlja pitanja svjedocima i vještacima i stavlja primjedbe na njihove iskaze i pisane dokaze.

Odluka o disciplinskoj prijavi

Član 109

Disciplinsku mjeru zatvoreniku na predlog disciplinske komisije izriče starješina Zavoda.

Disciplinska komisija je dužna da predlog odluke iz stava 1 ovog člana dostavi starješini Zavoda u roku do 4 časa od časa zaključenja rasprave.

Starješina Zavoda u roku od 24 časa od časa prijema predloga odluke iz stava 2 ovog člana rješenjem odlučuje o disciplinskoj prijavi.

Rješenje iz stava 3 ovog člana uručuje se zatvoreniku bez odlaganja i objavljuje na oglasnoj tabli zatvora.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana zatvorenik ima pravo žalbe Ministarstvu, u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Postupanje po žalbi

Član 110

Ministarstvo o žalbi iz člana 109 stav 5 ovog zakona odlučuje u roku od pet dana od dana njenog prijema.

Protiv odluke iz stava 1 ovog člana, zatvorenik može pokrenuti upravni spor.

Zastarjelost

Član 111

Pokretanje disciplinskog postupka za lakši disciplinski prekršaj zastarijeva u roku od mjesec dana od dana saznanja za lakši disciplinski prekršaj, odnosno u roku od tri mjeseca od dana kad je učinjen lakši disciplinski prekršaj.

Pokretanje disciplinskog postupka za teži disciplinski prekršaj zastarijeva u roku od tri mjeseca od dana saznanja za teži disciplinski prekršaj, odnosno u roku od šest mjeseci od dana kad je učinjen teži disciplinski prekršaj.

Vođenje disciplinskog postupka zastarijeva kad protekne dva puta onoliko vremena koliko je zakonom utvrđena zastarjelost pokretanja, a u svakom slučaju zastarjelost nastupa u roku od dvije godine od dana saznanja za disciplinski prekršaj.

Zastarjelost ne teče za vrijeme kad disciplinski postupak nije moguće pokrenuti, odnosno voditi.

Izvršenje disciplinskih mjera

Član 112

Disciplinska mjera se, po pravilu, izvršava bez odlaganja.

Disciplinska mjera upućivanja u samicu izvršava se u za tu svrhu namijenjenoj prostoriji.

Prostorija iz stava 1 ovog člana mora da bude površine najmanje 8 m² i mora da ima sanitarni uređaj, dnevnu svjetlost, vodu za piće, krevet sa posteljinom, sto, stolicu, grijanje i zvono.

Prije upućivanja zatvorenika u samicu obavezan je ljekarski pregled.

U toku izvršenja disciplinske mjere iz stava 2 ovog člana, zatvorenik ima pravo da boravi na svježem vazduhu najmanje jedan sat van zatvorenog prostora, jednu posjeta člana uže porodice i posjetu zatvorskog doktora najmanje jednom dnevno.

Na zahtjev zatvorenika koji izdržava disciplinsku mjeru u samici omogućiće se individualni vjerski obred.

Ukoliko je zatvorenik radno angažovan, disciplinska mjera iz stava 2 ovog člana može se izvršavati nakon završetka dnevnih radnih aktivnosti.

Bliži način izvršenja disciplinskih mjera protiv zatvorenika propisuje se Pravilnikom o kućnom redu.

Odlaganje i prekid izrečene disciplinske mjere

Član 113

Izvršenje disciplinske mjere, osim mjere ukora, starješina Zavoda može uslovno odložiti za vrijeme do tri mjeseca.

Prilikom odlučivanja da li će se uslovno odložiti izvršenje disciplinske mjere iz stava 1 ovog člana, starješina Zavoda uzeće u obzir ličnost zatvorenika, odnos prema učinjenom disciplinskom prekršaju i njegovo ranije ponašanje u zatvoru.

Odluka o odlaganju izvršenja disciplinske mjere je sastavni dio rješenja kojim se izriče disciplinska mjera.

Disciplinska mjera čije je izvršenje odloženo neće se izvršiti ako zatvorenik za vrijeme provjeravanja iz stava 1 ovog člana ne učini novi disciplinski prekršaj.

Izvršenje izrečene disciplinske mjere osim mjere ukora, starješina Zavoda može prekinuti na predlog zatvorskog doktora zbog bolesti zatvorenika ili ako ocijeni da je sa izdržanim dijelom mjere postignuta svrha disciplinske mjere.

Ukoliko su zatvoreniku izrečene dvije ili više disciplinskih mjera upućivanje u samicu u ukupnom trajanju dužem od 21 dan, izvršenje tih mjera će se prekinuti nakon svakog 21. dana u trajanju najmanje dva dana, nakon čega će se nastaviti sa izvršenjem tih mjera.

Izuzetno od stava 6 ovog člana neće se prekidati izvršenje disciplinskih mjera ukoliko zatvorenik to zahtijeva.

Evidencija o disciplinskim mjerama

Član 114

O izrečenim disciplinskim mjerama Zavod vodi posebnu evidenciju.

Sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Materijalna odgovornost

Član 115

Zatvorenik koji namjerno ili iz grube nepažnje prouzrokuje materijalnu štetu za vrijeme izdržavanja kazne zatvora obavezan je da je nadoknadi.

O naknadi štete u iznosu do 200,00 € odlučuje se u disciplinskom postupku, a ako je šteta veća od 200,00 € Zavod svoje pravo može ostvariti u skladu sa posebnim zakonom.

Rješenje o izrečenoj disciplinskoj mjeri sadrži i odluku o naknadi materijalne štete ukoliko je pričinjena.

Ako je žalba na rješenje iz stava 3 ovog člana izjavljena samo u dijelu odluke o naknadi štete, žalba zadržava izvršenje rješenja samo u tom dijelu.

3. Uslovni otpust

Komisija za uslovni otpust

Član 116

O uslovnom otpustu zatvorenika odlučuje Komisija za uslovni otpust koju na predlog starješine organa odnosno **institucije**, obrazuje ministar nadležan za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju čine predsjednik i šest članova i to: dvoje sudija, državni tužilac, predstavnik Zavoda, predstavnik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore,

doktor medicine sa liste sudskih vještaka i socijalni radnik **iz mreže centara za socijalni rad.**

Predsjednik i član komisije imenuje se na period od pet godina i ne može biti ponovo imenovan.

Poslovnik o radu i izvještaj

Član 117

Komisija donosi poslovnik o radu.

Komisija jednom godišnje dostavlja izvještaj o radu Ministarstvu.

Prestanak mandata i razrješenje Komisije za uslovni otpust

Član 118

Predsjedniku i članu Komisije prestaje mandat:

- 1) istekom vremena na koji je imenovan;
- 2) na lični zahtjev;
- 3) prestankom radnog odnosa;
- 4) razrješenjem.

Predsjednik i član Komisije razrješavaju se dužnosti, ako:

- 1) je osuđen na kaznu zatvora;
- 2) je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje dužnosti;
- 3) nestručno ili nesavjesno obavlja dužnost.

Zahtjev za uslovni otpust

Član 119

Komisija odlučuje o uslovnom otpustu na zahtjev zatvorenika, člana njegove uže porodice ili na predlog starješine Zavoda.

Zahtjev za uslovni otpust Komisiji se dostavlja preko Zavoda.

O zahtjevu za uslovni otpust koji je podnio član uže porodice i o predlogu starješine Zavoda, obavještava se zatvorenik.

Uz zahtjev, odnosno predlog za uslovni otpust zatvorenika Zavod dostavlja izvještaj, koji sadrži:

- 1) vrstu i opis krivičnog djela koje je učinio zatvorenik;
- 2) odnos zatvorenika prema učinjenom krivičnom djelu, žrtvi i porodici žrtve;
- 3) podatke o ranijoj osuđivanosti sa izvodom iz kaznene evidencije;
- 4) porodične okolnosti i socijalno porijeklo;
- 5) fizičko i psihičko stanje;
- 6) ponašanje u zatvoru;
- 7) radne ili obrazovne aktivnosti;
- 8) procjenu rizika prije izlaska na slobodu;
- 9) podatke o potrebi pružanja podrške zatvoreniku na uslovnom otpustu;
- 10) mišljenje o postignutom stepenu resocijalizacije zatvorenika.

Zatvoreniku će biti omogućen uvid u izvještaj iz stava 4 ovog člana, kao i da dostavi pisane primjedbe na taj izvještaj ukoliko ih ima, koje se uz izvještaj dostavljaju Komisiji.

Odluka o uslovnom otpustu

Član 120

Uslovni otpust se odobrava ili odbija rješenjem.

Prilikom odlučivanja o zahtjevu, odnosno predlogu za uslovni otpust zatvorenika, Komisija cijeni sve činjenice i okolnosti navedene u zahtjevu odnosno predlogu, izvještaju i primjedbama iz člana 119 stav 5 ovog zakona.

O uslovnom otpustu Komisija odlučuje većinom glasova svih članova.

Rješenje Komisije dostavlja se Jedinici za uslovnu slobodu i Zavodu, koji primjerak rješenja uručuje zatvoreniku.

Otpuštanje po osnovu uslovnog otpusta

Član 121

Zatvorenik se otpušta iz zatvora u roku od 12 časa od časa prijema odluke Komisije kojom se odobrava uslovni otpust.

Ponovno podnošenje zahtjeva odnosno predloga

Član 122

Novi zahtjev, odnosno predlog za uslovni otpust ne može se podnijeti prije isteka tri mjeseca, od dana donošenja rješenja kojim je zahtjev odnosno predlog odbijen ako je izrečena kazna zatvora u trajanju do dvije godine, odnosno šest mjeseci ako je izrečena kazna zatvora u trajanju dužem od dvije godine.

Obaveze

Član 123

Zatvoreniku koji se uslovno otpušta Komisija će utvrditi obavezu javljanja Jedinici za uslovnu slobodu.

Uz obavezu iz stava 1 ovog člana, Komisija može utvrditi jednu ili više sljedećih obaveza:

- 1) uzdržavanje od kontakata sa određenim licem;
- 2) uzdržavanje od kontakata sa određenim kategorijama lica;
- 3) uzdržavanje od upotrebe alkohola, opojnih droga ili psihoaktivnih supstanci;
- 4) uzdržavanje od posjećivanja određenih mjesta, lokala, prostorija i javnih skupova;
- 5) nastavak liječenja;
- 6) posjećivanje određenih profesionalnih i drugih savjetovališta ili ustanova i postupanje po njihovim uputstvima;
- 7) osposobljavanje za određeno zanimanje;
- 8) traženje i prihvatanje zaposlenja koje odgovara njegovim sposobnostima i sklonostima;
- 9) izdržavanje porodice, čuvanje i vaspitanje djece i vršenje drugih porodičnih obaveza.

Prilikom utvrđivanja obaveza iz stava 2 ovog člana, Komisija uzima u obzir lične potrebe zatvorenika i cijeni njegovu spremnost za ispunjavanje obaveza, sa ciljem da se utvrđivanjem tih obaveza razvije osjećaj njegove odgovornosti prema zajednici, a naročito prema oštećenom.

4. Izvršenje kazne zatvora u prostorijama u kojima osuđeni stanuje

Nadležnost za izvršenje

Član 124

Pravosnažnu sudsku odluku kojom se određuje da se kazna zatvora izvršava u prostorijama u kojima osuđeni stanuje sud koji je donio odluku, dostavlja Jedinici za uslovnu slobodu u roku od osam dana od dana pravosnažnosti te odluke.

U izvršenju kazne iz stava 1 ovog člana, Jedinica za uslovnu slobodu vrši sljedeće poslove:

- 1) poziva osuđeng radi obavljanja razgovora i sačinjavanja programa izvršenja ove kazne;
- 2) informiše osuđenog o pravima i obavezama i upozorava ga o posljedicama nepoštovanja obaveza;
- 3) instalira uređaj za praćenje osuđenog i daje detaljna uputstva o radu uređaja;
- 4) vrši kontrolu izvršenja kazne i rukuje uređajem kojim se prati kretanje osuđenog i njegov položaj u prostoru;
- 5) vrši uvid u dokumentaciju o osuđenom licu (sudska odluka, nalazi i mišljenja doktora medicine i drugih stručnih lica, izvještaji centra za socijalni rad i dr.) i prikuplja druge potrebne podatke o osuđenom od drugih organa, institucija i organizacija;
- 6) sačinjava izvještaje o izvršenju ove kazne i dostavlja ih sudu iz stava 1 ovog člana;
- 7) vodi evidenciju o izvršenju ove kazne i
- 8) druge poslove, u skladu sa zakonom.

Bliži način izvršenja kazne zatvora u prostorijama za stanovanje propisuje Ministarstvo.

Pravo na boravak van prostorija u kojima stanuje

Član 125

Osuđeni koji izvršava kaznu zatvora u prostorijama u kojima stanuje ima pravo da boravi 1 čas dnevno van prostorija u kojima stanuje na način utvrđen programom iz člana 124 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

Napuštanje prostorija u kojima stanuje

Član 126

Prostorije u kojima stanuje osuđeni može napustiti zbog:

- 1) pružanja medicinske pomoći osuđenom ili članu njegovog domaćinstva, ako je za pružanje medicinske pomoći neophodno napuštanje prostorija;
- 2) redovnog odlaska na posao, ukoliko krivično djelo za koje je osuđen nije u vezi sa radom;
- 3) pohađanja nastave tokom redovnog školovanja;
- 4) odlaska na polaganje ispita;
- 5) teške, akutne ili hronične bolesti, radi odlaska na redovne zdravstvene preglede;
- 6) svog vjenčanja ili smrti bliskog lica;
- 7) obaveze staranja prema članu porodice u skladu sa zakonom u slučaju da tu obavezu ne može da obavlja drugo lice.

Zahtjev za napuštanje prostorija u kojima osuđeni stanuje

Član 127

Zahtjev za napuštanjem prostorija osuđeni odnosno član njegove uže porodice, podnosi Ministarstvu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokumentacija u vezi razloga zbog kojih se traži napuštanje prostorija.

U slučaju kad Ministarstvo odobri osuđenom da napusti prostorije u kojima stanuje, vrijeme koje osuđeni provede van prostorija u kojima stanuje uračunava se u vrijeme izvršenja kazne zatvora.

Izuzetno, osuđeni kome je potrebna hitna medicinska pomoć može napustiti prostorije u kojima stanuje i bez podnošenja zahtjeva, o čemu je dužan da u roku

od 24 časa obavijesti Jedinicu za uslovnu slobodu i dostavi izvještaj zdravstvene ustanove o zdravstvenom stanju.

U slučaju iz stava 4 ovog člana vrijeme provedeno na bolničkom liječenju uračunava se u vrijeme izvršenja kazne zatvora.

Ako osuđeni u slučaju iz stava 4 ovog člana bez opravdanog razloga ne obavijesti Jedinicu za uslovnu slobodu o razlozima napuštanja prostorija u kojima stanuje smatraće se da je samovoljno napustio prostorije u kojima stanuje i to vrijeme mu se neće uračunati u vrijeme izvršenja kazne zatvora.

Obavještavanje suda

Član 128

Ukoliko osuđeni jednom u trajanju preko šest časova ili dva puta u trajanju do šest časova samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje, Jedinica za uslovnu slobodu će bez odlaganja obavijestiti sud iz člana ovog zakona.

Ukidanje rješenja kojim je odobreno napuštanje prostorije

Član 129

Ministarstvo će ukinuti rješenje kojim je odobreno da osuđeni napusti prostorije u kojima stanuje, ako:

- 1) prestanu razlozi zbog kojih je osuđenom odobreno napuštanje prostorija;
- 2) se naknadno utvrdi da su podaci navedeni u zahtjevu netačni;
- 3) osuđeni zloupotrijebi napuštanje prostorija u kojima stanuje.

III. IZVRŠENJE NOVČANE KAZNE

Nadležnost za izvršenje

Član 130

Za izvršenje novčane kazne nadležan je sud koji je donio odluku u prvom stepenu u skladu sa Krivičnim zakonikom.

IV. IZVRŠENJE MJERA BEZBJEDNOSTI

1. Obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi

Nadležnost za izvršenje

Član 131

Mjera bezbjednosti obavezno psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi izvršava se u zdravstvenoj ustanovi namijenjenoj za tu svrhu u skladu sa zakonom.

Upućivanje na izvršenje

Član 132

Lice kome je izrečena mjera bezbjednosti iz člana 131 ovog zakona, na izvršenje upućuje sud koji je izrekao ovu mjeru u roku od osam dana od dana pravosnažnosti odluke.

Sud koji je izrekao mjeru bezbjednosti iz člana 131 ovog zakona, dostaviće organu državne uprave nadležanom za poslove zdravlja primjerak odluke.

Sprovođenje na izvršenje

Član 133

Ako se lice kome je izrečena mjera bezbjednosti iz člana 131 ovog zakona nalazi na slobodi, po naredbi suda, sprovođenje u zdravstvenu ustanovu izvršava policija, a ukoliko se lice nalazi u pritvoru sprovođenje vrše službenici obezbjeđenja.

Obaveza zdravstvene ustanove

Član 134

Zdravstvena ustanova u kojoj se izvršava mjera bezbjednosti iz člana 131 ovog zakona po potrebi, a najmanje jednom godišnje, o zdravstvenom stanju tog lica obavještava sud koji je izrekao ovu mjeru, a ukoliko ocijeni da je prestala potreba za liječenjem o tome bez odlaganja obavještava sud.

Bliži način izvršenja mjere bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

Premještaj u drugu zdravstvenu ustanovu

Član 135

Lice kome je izrečena mjera bezbjednosti iz člana 131 ovog zakona može se premjestiti u drugu zdravstvenu ustanovu na lični zahtjev ili na predlog zdravstvene ustanove.

O premještanju lica iz stava 1 ovog člana odlučuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, o čemu obavještava sud koji je izrekao mjeru bezbjednosti.

2. Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi

Nadležnost za izvršenje

Član 136

Mjera bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi izvršava se u zdravstvenoj ustanovi namijenjenoj za tu svrhu u skladu sa zakonom.

Upućivanje na izvršenje

Član 137

Lice kome je izrečena mjera bezbjednosti iz člana 136 ovog zakona, na izvršenje upućuje sud koji je izrekao ovu mjeru u roku od osam dana od dana pravosnažnosti odluke.

Lice kome je izrečena mjera bezbjednosti iz člana 136 ovog zakona dužno je da se u roku koji odredi sud, a najkasnije u roku od 15 dana od dana upućivanja, javi zdravstvenoj ustanovi u koju je upućen radi liječenja.

Odluku iz stava 1 ovog člana, sud koji je izrekao mjeru bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi dostavlja zdravstvenoj ustanovi u kojoj će se mjera izvršavati.

Obaveze zdravstvene ustanove

Član 138

Zdravstvena ustanova iz člana 137 stav 3 ovog zakona dužna je da obavijesti sud o danu javljanja lica koje je upućeno na izvršenje.

Ako se lice upućeno na izvršenje mjere bezbjednosti iz člana 136 ovog zakona ne javi odnosno ne podvrgne liječenju u roku koji odredi sud, liječenje samovoljno napusti kao i ako u toku liječenja nastupi opasnost da ponovo učini protivpravno djelo predviđeno u zakonu kao krivično djelo, tako da je potrebno

njegovo liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi, zdravstvena ustanova o tome bez odlaganja obavještava sud koji je izrekao ovu mjeru.

O zdravstvenom stanju lica prema kome se izvršava mjera bezbjednosti iz člana 136 ovog zakona, zdravstvena ustanova dužna je da po potrebi, a najmanje jednom u šest mjeseci, obavještava sud koji je izrekao ovu mjeru, a ukoliko ocijeni da je prestala potreba za liječenjem o tome bez odlaganja obavještava sud.

3. Obavezno liječenje alkoholičara i obavezno liječenje narkomana

Nadležnost za izvršenje

Član 139

Mjera bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara i mjera bezbjednosti obavezno liječenje narkomana izrečene uz kaznu zatvora ili kaznu zatvor od 40 godina, izvršavaju se u Zavodu, ako za to postoje uslovi.

Ukoliko u Zavodu ne postoje uslovi za izvršenje mjera iz stava 1 ovog člana, kao i kad su mjere izrečene uz novčanu kaznu, sudsku opomenu, uslovnu osudu kao i kad je osuđeni oslobođen od izvršenja kazne, izvršavaju se u zdravstvenoj ustanovi namijenjenoj za tu svrhu, u skladu sa zakonom.

Ako se mjera bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara i mjera bezbjednosti obavezno liječenje narkomana izrečene uz kaznu zatvora ne izvršavaju u Zavodu, a izvršene su prije isteka kazne zatvora, na zahtjev suda koji je izrekao ove mjere policija će sprovesti osuđenog na izdržavanje kazne zatvora.

Upućivanje na izvršenje

Član 140

Na izvršenje mjera bezbjednosti iz člana 139 ovog zakona, lice kome su izrečene ove mjere upućuje sud iz člana 12 ovog zakona, a ako se lice nalazi u pritvoru upućuje ga osnovni sud u čijem sjedištu se pritvor izvršava.

Ako se mjere bezbjednosti iz člana 139 ovog zakona ne izvršavaju u Zavodu, sud iz stava 1 ovog člana dostavlja pravosnažnu odluku zdravstvenoj ustanovi u koju je osuđeni upućen.

Ako se osuđeni ne javi u zdravstvenu ustanovu na liječenje ili liječenje samovoljno napusti, zdravstvena ustanova o tome bez odlaganja obavještava sud iz stava 1 ovog člana.

Kad ocijeni da je prestala potreba za liječenjem lica kome je izrečena mjera bezbjednosti iz člana 139 ovog zakona, zdravstvena ustanova u kojoj se ova mjera izvršava obavještava o tome sud koji je izrekao ovu mjeru.

Bliži način izvršenja mjere bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara i mjere bezbjednosti obavezno liječenje narkomana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

4. Zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti

Nadležnost za izvršenje

Član 141

Pravosnažnu odluku kojom je izrečena mjera bezbjednosti zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, prvostepeni sud, dostavlja privrednom društvu, preduzetniku, organu ili organizaciji u kojoj je osuđeni zaposlen, organu nadležnom

za izdavanje dozvole ili odobrenja za vršenje poziva, djelatnosti ili dužnosti, kao i nadležnoj inspekciji, u skladu sa zakonom.

Kad je za vršenje poziva, djelatnosti ili dužnosti neophodna dozvola ili odobrenje nadležnog organa, mjera iz člana 141 ovog zakona izvršava se oduzimanjem dozvole ili odobrenja, odnosno zabranom njihovog izdavanja, u skladu sa zakonom.

5. Zabrana upravljanja motornim vozilom

Nadležnost za izvršenje

Član 142

Pravosnažnu odluku kojom je izrečena mjera bezbjednosti zabrana upravljanja motornim vozilom prvostepeni sud, dostavlja policiji prema mjestu prebivališta ili boravišta osuđenog, a ako lice kome je izrečena mjera bezbjednosti koje ima stranu vozačku dozvolu pravosnažnu odluku dostavlja policiji prema mjestu izvršenja krivičnog djela.

Policija će bez odlaganja osuđenom oduzeti vozačku dozvolu dok traje izrečena mjera bezbjednosti iz člana 142 ovog zakona i o tome izdati potvrdu, u skladu sa zakonom.

Ako je mjera bezbjednosti iz člana 142 ovog zakona izrečena licu koje nema položen vozački ispit policija će o tome obavijestiti organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove.

Licu iz stava 2 ovog člana neće se izdati vozačka dozvola za vrijeme trajanja mjere bezbjednosti iz člana 142 ovog zakona.

6. Oduzimanje predmeta

Nadležnost za izvršenje

Član 143

Mjeru bezbjednosti oduzimanje predmeta izvršava prvostepeni sud, u skladu sa zakonom.

Ako zakonom nije određeno obavezno uništenje oduzetih predmeta, zavisno od prirode oduzetih predmeta, sud iz stava 1 ovog člana odlučuje da li će ih prodati u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje, ustupiti državnom organu, ustanovi ili dobrotvornoj organizaciji, ili će ih uništiti ili s njima postupiti u skladu s posebnim propisima.

Sredstva ostvarena prodajom predmeta prihod su budžeta Crne Gore.

7. Protjerivanje stranca iz zemlje

Nadležnost za izvršenje

Član 144

Pravosnažnu odluku kojom je izrečena mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz zemlje prvostepeni sud, dostavlja policiji radi izvršenja, u skladu sa zakonom.

8. Zabrana približavanja

Nadležnost za izvršenje

Član 145

Pravosnažnu odluku kojom je izrečena mjera bezbjednosti zabrana približavanja prvostepeni sud dostavlja Jedinici za uslovnu slobodu radi izvršenja u roku od osam dana od dana pravosnažnosti.

U izvršenju mjere iz stava 1 ovog člana, Jedinica za uslovnu slobodu:

- 1) poziva osuđenog radi obavljanja razgovora;
- 2) upoznaje osuđenog sa pravima i obavezama tokom izvršenja mjere bezbjednosti zabrana približavanja i upozorava ga o posljedicama nepoštovanja obaveza;
- 3) vrši kontrolu izvršenja mjere;
- 4) vrši uvid u dokumentaciju osuđenog (sudska odluka, nalazi i mišljenja doktora medicine i drugih stručnih lica, izvještaji centra za socijalni rad i dr.) i prikuplja druge potrebne podatke o osuđenom licu od drugih organa, institucija i organizacija;
- 5) sačinjava izvještaje o izvršenju mjere i dostavlja ih policiji i državnom tužilaštvu;
- 6) vrši druge poslove, u skladu sa zakonom.

9. Udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje

Nadležnost za izvršenje

Član 146

Pravosnažnu odluku kojom je izrečena mjera bezbjednosti udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje prvostepeni sud, bez odlaganja, dostavlja Jedinici za uslovnu slobodu i policiji.

U izvršenju odluke iz stava 1 ovog člana policija će bez odlaganja udaljiti osuđenog, a Jedinica za uslovnu slobodu:

- 1) poziva osuđenog radi obavljanja razgovora;
- 2) upoznaje osuđenog o pravima i obavezama tokom izvršenja mjere udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje i upozorava ga o posljedicama nepoštovanja obaveza;
- 3) vrši kontrolu izvršenja mjere;
- 4) vrši uvid u dokumentaciju o osuđenom (sudska odluka, nalazi i mišljenja doktora medicine i drugih stručnih lica, izvještaji centra za socijalni rad i dr.) i prikuplja druge potrebne podatke o osuđenom od drugih organa, institucija i organizacija;
- 5) sačinjava izvještaje o izvršenju mjere i dostavlja ih policiji i državnom tužilaštvu;
- 6) vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

Prilikom vršenja kontrole iz stava 1 tačka 3 ovog člana, Jedinica za uslovnu slobodu može ukoliko je to potrebno zatražiti pomoć policije, u skladu sa zakonom.

10. Troškovi izvršenja mjera bezbjednosti

Troškovi izvršenja

Član 147

Sredstva za izvršenje mjera bezbjednosti obezbjeđuju se u budžetu u skladu sa posebnim zakonom.

V. SLUŽBENICI OBEZBJEĐENJA I NJIHOVA OVLAŠĆENJA

Vrste ovlašćenja

Član 148

Službenici obezbjeđenja u vršenju poslova u skladu sa ovim zakonom, izdaju upozorenja, usmene naredbe i upotrebljavaju fizičku snagu, gumenu palicu, sredstva za vezivanje, uređaj za izbacivanje mlazeva vode, hemijska sredstva, službene pse i vatreno oružje (u daljem tekstu: sredstva prinude).

Sredstva prinude upotrebljavaju se samo ako su ispunjeni zakonom propisani uslovi za njihovu upotrebu.

Zvanja

Član 149

Službenici obezbjeđenja vrše poslove iz člana 148 ovog zakona u određenom zvanju.

Zvanja i oznake zvanja kao i uslove za sticanje zvanja službenika obezbjeđenja propisuje Vlada.

Oprema

Član 150

U vršenju poslova iz člana 148 ovog zakona službenici obezbjeđenja nose uniformu, koriste vozila, naoružanje i posebnu opremu.

Izgled uniformi, vrste naoružanja, vozila i posebne opreme propisuje Vlada.

Službena legitimacija

Član 151

Službenici obezbjeđenja imaju službenu legitimaciju.

Službena legitimacija izdaje se i starješini Zavoda, pomoćniku starješine Zavoda i licu koje rukovodi zatvorom.

Službenu legitimaciju izdaje Ministarstvo.

Sadržinu i obrazac službene legitimacije propisuje Ministarstvo.

Usmena naredba

Član 152

Službenik obezbjeđenja usmenom naredbom izdaje obavezna uputstva i zabrane i nalaže radnje za koje je ovim zakonom ovlašćen.

Upotreba sredstava prinude

Član 153

Sredstva prinude mogu se upotrijebiti kad je to neophodno da se spriječi bjekstvo zatvorenika, fizički napad, nasilje, samopovređivanje ili materijalna šteta, kao i kad zatvorenik odbija da postupi po usmenoj i drugoj naredbi u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva prinude mogu se upotrijebiti i u slučaju kad druga lica pokušaju da oslobode zatvorenika ili organizuju njegovo bjekstvo, da nezakonito uđu u Zavod ili grubo naruše bezbjednost u Zavodu.

Srazmjernost upotrebe sredstava prinude

Član 154

Upotreba sredstava prinude mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima.

Upotrebom sredstava prinude ne smiju se izazvati štetne posljedice veće od onih koje bi nastupile da ova sredstava nijesu primijenjena.

Sredstva prinude upotrebljavaju se uz minimum neophodne sile i ukoliko je to moguće postupno od najblajšeg prema najtežem.

Između više vrsta sredstava prinude primijenice se ono kojim se svrha može postići sa najmanje štetnih posljedica.

Opravdanost i pravilnost upotrebe sredstava prinude

Član 155

Službenik obezbjeđenja će prije upotrebe sredstava prinude na to upozoriti lice prema kome sredstvo namjerava da upotrijebi, ako je to u datoj situaciji moguće.

Neposredno nakon primjene sredstava prinude, obavezan je ljekarski pregled lica prema kome je sredstvo prinude upotrijebljeno.

O upotrebi sredstava prinude službenik obezbjeđenja podnosi pisani izvještaj licu koje rukovodi zatvorom, koji je dužan da izvještaj bez odlaganja dostavi starješini Zavoda.

Izvještaj iz stava 2 ovog člana podnosi se najkasnije 24 časa od upotrebe sredstava prinude i sadrži podatke o licu prema kome su upotrijebljena sredstva prinude, vremenu i mjestu upotrebe sredstava prinude, vrsti upotrijebljenog sredstva prinude i drugim činjenicama i okolnostima od značaja za ocjenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude.

Starješina Zavoda ocjenjuje opravdanost i pravilnost primjene sredstava prinude i ukoliko ocijeni da je službenik obezbjeđenja prekoračio ili nezakonito primijenio sredstva prinude o tome sačinjava izvještaj koji bez odlaganja dostavlja Ministarstvu.

Evidencija i redovni izvještaj

Član 156

Zavod o upotrebi sredstava prinude jednom mjesečno dostavlja izvještaj Ministarstvu.

O upotrebi sredstava prinude u Zavodu se vodi posebna evidencija.

Sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po naređenjima

Član 157

Kad neposredni rukovodilac službenika obezbjeđenja naredi upotrebu sredstava prinude, službenik obezbjeđenja je dužan da postupi po tom naređenju osim ukoliko bi njegovo izvršenje predstavljalo krivično djelo ili prekršaj.

Službenik obezbjeđenja dužan je da upozori neposrednog rukovodioca ako je naređenje iz stava 1 ovog člana suprotno zakonu, drugom propisu, ili ako bi izvršenje naređenja, predstavljalo krivično djelo ili prekršaj.

Fizička snaga

Član 158

Upotrebom fizičke snage, u smislu ovog zakona, smatra se upotreba različitih zahvata borilačkih vještina ili njima sličnih postupaka na tijelu drugog lica, kojima

je cilj odbijanje napada ili savlađivanje otpora lica, uz nanošenje najmanje štetnih posljedica.

Napadom se smatra svaka radnja preduzeta da se napadnuti povrijedi ili liši života, da se nasilno uđe u Zavod ili prostor oko Zavoda u koji je ulaz zabranjen.

Otporom se smatra svako suprostavljanje usmenim naredbama koje se može vršiti oglašavanjem ili zauzimanjem klečećeg, sjedećeg, ležećeg ili sličnog položaja, (pasivni otpor) ili zaklanjanjem ili držanjem za lice ili predmet, otimanjem, stavljanjem u izgled da će se lice napasti ili preduzimanjem slične radnje (aktivni otpor).

Fizička snaga upotrebljava se u skladu sa pravilima vještine samoodbrane, a sa upotrebom se prestaje čim prestane napad ili otpor lica prema kojem je upotrijebljena.

Gumena palica

Član 159

Gumena palica se može upotrijebiti ako je upotreba fizičke snage bezuspješna ili ne garantuje uspjeh.

Udarci gumenom palicom se ne nanose u predjelu glave, vrata, kičmenog stuba, grudnog koša, trbušnog zida, genitalija i zglobova, osim kao krajnja mjera.

Prema bolesnim i iznemoglim licima, licima sa teškim invaliditetom i trudnicama, palica se može upotrijebiti samo ako neko od tih lica vatrenim oružjem, oruđem ili drugim opasnim predmetom ugrožava život drugog lica.

Sredstva za vezivanje

Član 160

Sredstva za vezivanje mogu se upotrijebiti radi:

- 1) sprječavanja otpora lica ili odbijanja napada usmjerenog na zaposlenog u Zavodu ili drugo lice;
- 2) sprječavanja bjekstva zatvorenika;
- 3) onemogućavanja samopovređivanja ili povređivanja drugog lica.

Upotrebom sredstava za vezivanje smatra se vezivanje, po pravilu, ruku lica iza leđa.

Sredstvima za vezivanje smatraju se službene lisice, plastične zatege i druga za to namjenjena sredstva.

Uređaj za izbacivanje mlazeva vode

Član 161

Uređaji za izbacivanje mlazeva vode mogu se upotrijebiti samo prema grupi zatvorenika koja se ponaša tako da može izazvati nasilje.

Hemijska sredstva

Član 162

Hemijska sredstva mogu se upotrijebiti radi odbijanja napada i savladavanja otpora koji se ne mogu obezbjediti upotrebom fizičke snage i gumene palice, radi uspostavljanja narušene bezbjednosti i reda u zatvoru, radi istjerivanja lica koja se nezakonito nalaze u Zavodu ili prostoru oko Zavoda, za rješavanje talačkih situacija i u slučajevima kad su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja, u skladu sa ovim zakonom.

Hemijskim sredstvima smatraju se suzavci za kratkotrajnu upotrebu, koji po prestanku dejstva ne ostavljaju bilo kakve posljedice na psihofizičko i opšte zdravstveno stanje, kao i hemijske materije blažeg dejstva od suzavca.

Hemijska sredstva se mogu upotrijebiti samo u krugu Zavoda.

Službeni psi

Član 163

Službeni psi mogu da se upotrijebe u slučajevima kad:

- 1) su ispunjeni uslovi za upotrebu fizičke snage ili gumene palice;
- 2) su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja;
- 3) se uspostavlja narušena bezbjednost i red u zatvoru.

Upotrebom službenog psa smatra se puštanje psa prema licu i zaprječavanje psima prolaska lica.

U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, službeni pas može da se upotrijebi i bez zaštitne korpe, a u slučajevima iz tač. 1 i 3 samo sa zaštitnom korpom.

Vatreno oružje

Član 164

Službenik obezbjeđenja može upotrijebiti vatreno oružje samo ako je upotreba drugih sredstava prinude bezuspješna i kad je to nužno da se:

- 1) odbije neposredni napad kojim se ugrožava njegov život ili život drugog lica;
- 2) odbije napad na objekat koji obezbjeđuje;
- 3) spriječi bjekstvo zatvorenika koji kaznu zatvora izdržava u prostorijama zatvorenog tipa;
- 4) prilikom sprovođenja ili obezbjeđenja spriječi bjekstvo zatvorenika koji izdržava kaznu zatvora u trajanju 10 godina ili duže ili težu kaznu ili bjekstvo lica kome je određen pritvor za krivično djelo za koje mu se po zakonu može izreći kazna zatvora preko 10 godina.

VI. KONTROLA IZVRŠENJA

Nadležnost ovlašćenog službenog lica

Član 165

Kontrolu izvršenja kazne zatvora, kazne zatvor od 40 godina i mjera bezbjednosti koje se izvršavaju u Zavodu vrši Ministarstvo preko ovlašćenog službenog lica.

Obaveze ovlašćenog službenog lica

Član 166

U vršenju poslova iz člana 165 ovog zakona, ovlašćeno službeno lice može da:

- 1) pregleda prostorije u kojima borave zatvorenici;
- 2) razgovara sa zatvorenicima radi utvrđivanja činjenica koja se odnosi na izvršenje kazne zatvora;
- 3) vrši uvid u dokumentaciju koja se odnosi na izvršenje kazne zatvora.

Zavod je dužan da ovlašćenom službenom licu obezbijedi uslove za nesmetano vršenje kontrole iz stava 1 ovog člana.

Izvještaj o izvršenoj kontroli

Član 167

O izvršenoj kontroli ovlašteno službeno lice sačinjava izvještaj i primjerak izvještaja dostavlja starješini Zavoda, radi upoznavanja.

U slučaju da su u izvještaju iz stava 1 ovog člana konstatovane nepravilnosti starješina Zavoda je dužan da se o tome izjasni u pisanoj formi, u roku od tri dana od dana njegovog prijema.

Mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti

Član 168

Na osnovu izvještaja ovlaštenog službenog lica i izjašnjenja starješine Zavoda, Ministarstvo nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Zavod je dužan da bez odlaganja postupiti po nalogu iz stava 1 ovog člana.

Nadležnost Jedinice za uslovnu slobodu

Član 169

Kontrolu izvršenja kazne zatvora koja se izvršava u prostorijama za stanovanje kao i mjera bezbjednosti zabrana približavanja i udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje vrši Ministarstvo u skladu sa članom 124 stav 2 tačka 4, članom 145 stav 1 tačka 3 i članom 146 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

V.KAZNENE ODREDBE

Prekršaj za postupanje protivno izrečenim mjerama bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti obavezno liječenje alkoholičara ili obavezno liječenje narkomana

Član 170

Novčanom kaznom od 200 € do 1000 € kazniće se za prekršaj osuđeni kome je izrečena mjera bezbjednosti obavezno liječenja alkoholičara ili obavezno liječenje narkomana, ako se ne javi određenoj zdravstvenoj ustanovi na liječenje ili izbjegne to liječenje nepridržavanjem određenoj terapiji ili napusti započeto liječenje.

Ako se kažnjeno lice podvrgne obaveznom liječenju, izrečena kazna iz stava 1 ovog člana može se opozvati.

Prekršaj za postupanje protivno izrečenoj mjeri bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti

Član 171

Novčanom kaznom od 200 € do 2000 € ili kaznom zatvora do 60 dana kazniće se za prekršaj osuđeni ako postupi protivno izrečenoj mjeri bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti.

Novčana kazna od 800 € do 15 000 € i od 50 € do 1000 €

Član 172

Novčanom kaznom od 800 € do 15 000 € kazniće se za prekršaj:
- zdravstvena ustanova određena za izvršenje mjere bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi ili obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi, odnosno obavezno liječenje alkoholičara i obavezno liječenje

narkomana ako bez opravdanog razloga odbije da primi lice koje je upućeno na liječenje;

- preduzeće ili drugo pravno lice, ako omogućí osuđenom kome je izrečena mjera bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti da i dalje obavlja dužnost ili poslove na koje se odnosi izrečena mjera bezbjednosti.

Novčanom kaznom od 50 € do 1000 € kazniće se za prekršaj iz stava 1 alineja 1 ovog zakona i odgovorno lice u organu ili privrednom društvu.

Novčana kazna za prekršaj od 800 € do 13 000 € i od 50 € do 800 €

Član 173

Novčanom kaznom od 800 € do 13 000 € kazniće se za prekršaj pravno lice ako vrši privredu ili drugu djelatnost koja mu je zabranjena, kao i drugo pravno lice koje osuđenom pravnom licu povjeri vršenje privredne ili druge djelatnosti koja mu je zabranjena.

Novčanom kaznom od 50 € do 800 € eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravno licu.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Vremensko važenje zakona

Član 174

Odredbe ovog zakona primjenjivaće se i na izvršenje sankcija iz člana 1 ovog zakona koje su izrečene prije stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 175

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Imenovanje Komisije za uslovni otpust

Član 176

Imenovanje predsjednika i članova Komisije za uslovni otpust izvršiće se, u skladu sa ovim zakonom, u roku od 30 dana od dana početka primjene ovog zakona.

Predsjedniku i članovima Komisije za uslovni otpust koji su imenovani u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija ("Službeni list RCG", br. 25/94, 69/03 i 65/04) i "Službeni list CG", broj 32/11), prestaje mandat imenovanjem.

Prestanak važenja

Član 177

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o izvršenju krivičnih sankcija ("Službeni list RCG", br. 25/94, 69/03 i 65/04) i "Službeni list CG", broj 32/11).

Odložena primjena

Član 178

Odredbe člana 10 stav 2 ovog zakona u dijelu koji se odnosi na prostorije otvorenog tipa i člana 41 stav 1 ovog zakona primjenjivće se nakon jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 179

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.